

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om stöd för nyskiften och lagen om överföring av skötseln av lån och fordringar inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde på Statskontoret

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det ändringar i lagen om stöd för nyskiften och i lagen om överföring av skötseln av lån och fordringar inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde på Statskontoret. Lagen om stöd för nyskiften innehåller bestämmelser om ett nationellt stödsystem för nyskiften. Delägare i nyskiften kan få stöd för de administrativa kostnaderna för nyskiften och för kostnaderna för de anpassningsåtgärder som vidtas i samband med skiftet. När nationellt stöd beviljas ska också Europeiska unionens lagstiftning om statligt stöd beaktas. Det föreslås att förfarandet för beviljande av stöd ändras genom att det till lagen fogas bestämmelser om ansökan om stöd för att förtydliga förfarandet. I lagen föreslås dessutom ändringar av teknisk natur.

Statskontoret svarar i enlighet med lagen om stöd för nyskiften för uttagande av de kostnader för nyskiften som föranleds staten. I lagen om överföring av vissa lån och fordringar inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde på Statskontoret föreslås ändringar av teknisk natur med anledning av de föreslagna ändringarna i lagen om stöd för nyskiften.

Lagarna avses träda i kraft den 1 maj 2024.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING	4
1 Bakgrund och beredning	4
1.1 Bakgrund	4
1.2 Beredning	4
2 Nuläge och bedömning av nuläget	5
2.1 Nuläge	5
2.2 Bedömning av nuläget	5
3 Målsättning	6
3.1 Målen med tanke på den nationella lagstiftningen	6
3.2 Målen med tanke på EU:s regler om statligt stöd	6
4 Förslagen och deras konsekvenser	6
4.1 De viktigaste förslagen	6
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	7
4.2.1 Ekonomiska konsekvenser	7
4.2.2 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet	7
4.2.3 Konsekvenser för sakägarna	8
5 Alternativa handlingsvägar	8
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser	8
5.1.1 Beviljande av nationella stöd för nyskiften som stöd av mindre betydelse	8
5.1.2 Beviljande av nationella stöd för nyskiften som stöd enligt gruppundantagsförordningen för jordbrukssektorn eller som stöd av mindre betydelse, beroende på företagets verksamhetsområde	9
5.2 Lagstiftningen i Sverige	9
6 Remissvar	10
6.1 Inledning	10
6.2 Statsrådets befogenheter vid utfärdande av förordning	10
6.3 Lagens terminologi	10
6.4 Propositionens kostnadseffekter	11
7 Specialmotivering	11
7.1 Lagen om stöd för nyskiften	11
7.2 Lagen om överföring av skötseln av lån och fordringar inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde på Statskontoret	20
8 Bestämmelser på lägre nivå än lag	20
9 Ikraftträdande	21
10 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	21
LAGFÖRSLAG	24
1. Lag om ändring av lagen om stöd för nyskiften	24
2. Lag om ändring av lagen om överföring av skötseln av lån och fordringar inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde på Statskontoret	29
BILAGOR	30
PARALLELLTEXT	30
1. Lag om ändring av lagen om stöd för nyskiften	30
2. Lag om ändring av lagen om överföring av skötseln av lån och fordringar inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde på Statskontoret	39

FÖRORDNINGSUTKAST	40
Statsrådets förordning om stöd för nyskiften.....	40

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

I Finland är Lantmäteriverket ansvarig myndighet för det operativa genomförandet av nyskiftesverksamheten.

Genom nyskiften enligt fastighetsbildningslagen (554/1995), nedan FBL, kan man minska de olägenheter för det jord- och skogsbruk som bedrivs i dag som beror på oändamålsenlig fastighetsindelning. Genom nyskiften främjas bedrivandet av jord- och skogsbruk i områden där det är möjligt att förbättra verksamhetsförutsättningarna för lägenheterna genom att utveckla områdets fastighetsstruktur och främja skapandet av ett vägnät och ett system för vattenhantering som tjänar den. Samtidigt främjas indirekt också annan näringsverksamhet på landsbygden, bevarandet av landsbygdens livskraft stöds och levnadsförhållandena på landsbygden upprätthålls. Detta tryggar för sin del också försörjningsberedskapen och främjar livsmedelstryggheten. I samband med nyskiften kan dessutom olika miljöaspekter beaktas

Stödandet av nyskiftesförrättningar med statliga medel grundar sig på nationell lagstiftning, vars allmänna principer härleds ur EU-lagstiftningen. De grundläggande riktlinjerna för det jordbruksstöd som ska tillämpas på den gemensamma marknaden ingår i de riktlinjer för statligt stöd till jordbruk och skogsbruk som publicerats av EU-kommissionen och i den allmänna gruppundantagsförordning som preciserar tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget samt i gruppundantagsförordningen för jordbrukssektorn. Nationellt stöd kan inte beviljas, om det skulle utgöra sådant stöd som är förbjudet enligt EU-lagstiftningen.

Bestämmelser om stöd för nyskiften finns i lagen om stöd för nyskiften (1423/2014). Nyskiften som gäller åker- och skogsågor finansieras i förrättningsskedet helt med statliga medel. Den andel av de administrativa kostnaderna för nyskiften (75 %) och av kostnaderna för de anpassningsåtgärder för vägnätet och vattenhanteringen som vidtagits i samband i nyskiftet (50%) som kvarstår som slutlig utgift för staten utgör statligt stöd av understödskaraktär till skiftesdelägarna.

I början av 2023 pågick 36 nyskiften som skulle stödjas med statliga medel. Projekten omfattar sammanlagt ett område som motsvarar cirka 52 000 hektar. Samtidigt hade det inletts utredningar om behovet av nyskifte i fråga om tretton områden. Dessa områden har en sammanlagd areal på ca 35 000 hektar. Produktionsvolymen för ägoregleringen har under de senaste åren varit cirka 9 000 hektar per år. Den totala åkerarealen i Finland är ca 2,2 miljoner hektar.

1.2 Beredning

Propositionen med förslag till lag om ändring av lagen om stöd för nyskiften har beretts som tjänsteuppdrag vid jord- och skogsbruksministeriet. Vid beredningen av propositionen har man varit i kontakt med Lantmäteriverket och Statskontoret. Projekthandlingarna finns tillgängliga på ministeriets webbplats med identifieringskod [MMM011:00/2023](#).

Utlåtande om propositionen har begärts hos finansministeriet, justitieministeriet, livsmedelsavdelningen vid jord- och skogsbruksministeriet, Lantmäteriverket, Statskontoret, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK rf och Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC rf.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Nuläge

Den gällande lagen om stöd för nyskiften har varit i kraft sedan 2015.

Med stöd av den lagen kan skiftesdelägarna vid nyskiften få stöd för de administrativa kostnaderna för nyskiften och för kostnaderna för de åtgärder för byggande av vägar eller torrlägningsåtgärder som vidtas i samband med nyskiften (*investeringsstöd*). Stödet för administrativa kostnader genomförs i praktiken så att fastighetsförrättningsavgiften inte tas ut till fullt belopp hos skiftesdelägarna i ett nyskifte. Investeringsstöd genomförs i praktiken så att Lantmäteriverket först betalar kostnaderna för en anpassningsåtgärd som vidtas i samband med ett nyskifte av de medel som i statsbudgeten anvisats för finansiering av nyskiften. När förrättningen har slutförts återkrävs av skiftesdelägarna emellertid bara en del av kostnaderna för anpassningsåtgärden. Investeringsstöd för en skiftesdelägare är den andel av kostnaderna för åtgärden som inte återkrävs hos delägaren.

Vid beviljandet av stöd för administrativa kostnader har man med stöd av 4 § 1 mom. i lagen tillämpat kommissionens förordning (EU) nr 702/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Det har inte varit möjligt att bevilja stöd till en skiftesdelägare i ett nyskifte, om den varit ett sådant företag som avses i artiklarna 1.5 a eller 2.14 i den ovan nämnda förordningen. Hänvisningen i lagen till EU:s gruppundantagsförordning (EU) nr 702/2014 är föråldrad. Den nya gruppundantagsförordningen för jordbrukssektorn (EU) 2022/2472, som ersatte den gruppundantagsförordning som det hänvisas till i lagen, trädde i kraft den 1 januari 2023 och tillämpas till utgången av 2029.

För beviljande av investeringsstöd för kostnaderna för en åtgärd förutsätts det att den åtgärd som ska stödjas är lokal. Enligt 4 § 2 mom. i lagen kan investeringsstöd inte beviljas för en åtgärd, om stödet blir ett statligt stöd enligt artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

2.2 Bedömning av nuläget

EU:s gruppundantagsförordning för jordbrukssektorn, som gäller statligt stöd och till vilken det hänvisas i bestämmelsen om stöd för administrativa kostnader vid nyskiften i 4 § i lagen om stöd för nyskiften, har tillämpats på stöd som vid nyskifte beviljas sådana företag inom den primära jordbruksproduktionen som är skiftesdelägare. Skiftesdelägare i nyskiften är dock också markägare som inte längre verkar inom den primära jordbruksproduktionen och som arrenderar ut åkrar som de äger till andra jordbrukare. Detta bör beaktas i bestämmelserna om stöd för administrativa kostnader vid nyskiften. Dessa skiftesdelägare som arrenderar ut sina åkrar för jordbruksproduktion utgör ca 30 procent av sakägarna i nyskiften.

Sådana anpassningsåtgärder för vägnätet och vattenhanteringen som det beslutats om i samband med skiftet kan stödjas med de medel som i statsbudgeten anvisats för stödjande av nyskiften. Investeringsstöd för dessa åtgärder har beviljats som regionalt stöd.

Enligt EU:s lagstiftning om statligt stöd är regionalt stöd en tillåten form av statligt stöd och kan beviljas som stöd enligt den nationella lagstiftningen. Trots att nyskiften är lokala projekt, finns det mycket variation vad gäller de åtgärder som vidtas i samband med dem. Den som

beviljar stödet beslutar om vilka åtgärder som vidtas i samband med nyskifte räknas som sådana lokala, stödberättigande åtgärder som avses i lagen.

För att förtydliga bestämmelserna om stöd ska stödet i fortsättningen beviljas andra än markägare som är verksamma inom primär jordbruksproduktion som stöd av mindre betydelse enligt de minimis-förordningen. Den gällande de minimis-förordningen upphör att gälla den 31 december 2023. Kommissionen har för avsikt att anta en ny förordning om stöd av mindre betydelse i december 2023. Förordningen avses träda i kraft den 1 januari 2024.

3 Målsättning

I lagen om stöd för nyskiften föreskrivs det om ett nationellt stödsystem för nyskiften. När nationellt stöd beviljas ska också Europeiska unionens lagstiftning om statligt stöd beaktas.

3.1 Målen med tanke på den nationella lagstiftningen

Syftet med propositionen är att förtydliga det förfarande för beviljande av stöd och sakägarnas ställning som stödmottagare som föreskrivs om i den nationella lagstiftningen samt att anpassa de nationella bestämmelserna om stöd så att de entydigare än tidigare motsvarar de krav som ställs på sådant statligt stöd som är tillåtet enligt EU:s lagstiftning.

Propositionen syftar också till att förbättra lagens läsbarhet.

3.2 Målen med tanke på EU:s regler om statligt stöd

Enligt gemenskapsrätten är statligt stöd för företagsverksamhet i princip förbjudet (artikel 107.1 i EUF-fördraget). Ett offentligt stöd till ett företag kan ge företaget en selektiv ekonomisk fördel jämfört med andra konkurrerande företag, vilket kan snedvrida den inre marknadens funktion och konkurrensen på marknaden. Offentliga stöd till företagsverksamhet kan dock vara förenliga med den inre marknaden, om de främjar den allmänna ekonomiska utvecklingen och de mål som anges i EUF-fördraget.

Kommissionen har utfärdat detaljerade bestämmelser om tillåtna statliga stöd och om de förfaranden som ska iaktas när stöd beviljas. EU:s regler om statligt stöd möjliggör stöd, om den nationella regleringen är förenlig med de krav som ställs i EU:s lagstiftning om statligt stöd. Ur EU:s synvinkel bör de nationella bestämmelserna om stöd för nyskiften således vara förenliga med bestämmelserna om stöd i både gruppundantagsförordningen för jordbrukssektorn och EU:s förordning om stöd av mindre betydelse.

Med gruppundantagsförordningen för jordbrukssektorn avses kommissionens förordning (EU) 2022/2472, EGT 14.12.2022, L 327, genom vilken vissa kategorier av stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden förklaras förenliga med den inre marknaden. Med EU:s förordning om stöd av mindre betydelse avses på samma sätt som anges i avsnitt 2.2 den nya de minimis-förordningen som träder i kraft vid ingången av 2024.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

För att undanröja den tolkningssvårighet i fråga om vad som föreslås om beviljande av investeringsstöd för nyskiften i avsnitt 2.2 (Bedömning av nuläget) föreslås det att investeringsstöd ska beviljas antingen som stöd enligt gruppundantagsförordningen för

jordbrukssektorn eller som stöd av mindre betydelse. Den förordning som gäller vid tidpunkten i fråga och som ska tillämpas på beviljande av stöd anges genom förordning av statsrådet. Det föreslås samtidigt att det till lagen fogas bestämmelser om förfarandet för ansökan om stöd för att uppnå den stimulanseffekt som krävs av stöd som är tillåtet enligt EU:s lagstiftning om statligt stöd. För att främja utredningen av stödtagarnas rätt till stöd ska ansökningsförfarandet gälla samtliga stöd för nyskiften.

För att förbättra lagens läsbarhet föreslås ändringar av teknisk natur i lagen. Dessa ändringar gäller ordningsföljden av bestämmelserna om beviljande av stöd, så att de är i kronologisk ordning i förhållande till förrättningsprocessen samt bestämmelsernas ordalydelse. Samtidigt föreslås det att lagens terminologi ses över så att den motsvarar den terminologi som används i kommissionens förordningar.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

Nyskiften stöds årligen i enlighet med det tvååriga reservationsanslag som anvisats dem i moment 30.70.40 (Utgifter för understödjande av fastighetsförrättningar) i statsbudgeten. Nivån på anslaget har varit cirka 3 miljoner euro under de senaste åren och 2 miljoner euro i budgeten för 2023. Det har uppskattats att en del oanvända medel överförs från detta år till följande år. Propositionen har inga konsekvenser för nivån på anslaget.

4.2.1 Ekonomiska konsekvenser

Tillämpande av bestämmelserna om stöd i den föreslagna lagen förutsätter tekniska ändringar i Lantmäteriverkets datasystem JAKOkii och i deras applikation JAKOtoma. Ändringsarbetena beräknas medföra en engångskostnad på ca 90 000 euro för Lantmäteriverket. Eftersom ändringsarbetet kan genomföras inom ramen för budgeten, föranleder propositionen inget behov av tilläggsfinansiering.

Det föreslagna förfarandet för ansökan om stöd ökar i någon mån den mängd administrativt arbete som nyskiftesförrättningar kräver. Eftersom förfarandet för ansökan om stöd smidigt kan kopplas till förrättningsprocessen och utredningen av stödmottagarens rätt till stöd grundar sig på stödmottagarens egen anmälan om saken blir den mängd extra arbete som ansökningsförfarandet medför dock liten jämfört med den totala arbetsmängd som nyskiftesförrättningarna kräver. Ökningen av personalkostnaderna till följd av det extra arbete som detta medför har uppskattats till ca 140 000 euro årligen. Den andel som kvarstår som Lantmäteriverkets utgift kan täckas med medel som anvisats under verkets omkostnadsmoment.

Skyldigheten att offentliggöra stöd enligt artikel 9 i gruppundantagsförordningen för jordbrukssektorn medför inte heller några betydande kostnader för Lantmäteriverket, eftersom skyldigheten att offentliggöra stöd kan fullgöras genom att använda de gemensamma webbplatserna inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde i stället för Lantmäteriverkets egen separata webbplats.

4.2.2 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet

Processen för beviljande av nyskiftesstöd förtydligas genom att det föreslagna förfarandet för ansökan om stöd fogas till lagen. Bedömningen av förutsättningarna för beviljande av stöd underlättas när myndigheten på en gång får en utredning om saken av sakägarna. Även beviljandet av investeringsstöd för anpassningsåtgärder som vidtas i samband med förrättningar blir tydligare när stödet i fortsättningen beviljas som stöd enligt gruppundantagsförordningen för jordbrukssektorn eller den allmänna de minimis-förordningen. I den gällande lagstiftningen

har det varit möjligt att bevilja investeringsstöd som nationellt stöd, så länge som det inte har utgjort statligt stöd som är förbjudet enligt EU-lagstiftningen.

4.2.3 Konsekvenser för sakägarna

Sakägarna vid nyskiftesförrättningar ska i fortsättningen reda ut sin rätt till stöd genom att ansöka om stöd för nyskiften. Ställningen för de företag som är skiftesdelägare som stödmottagare blir också tydligare än tidigare, när stödet beroende på företagets art beviljas som stöd enligt antingen gruppundantagsförordningen för jordbrukssektorn eller den allmänna de minimis-förordningen.

Lagen föreslås träda i kraft den 1 maj 2024. Enligt lagens övergångsbestämmelse ska lagen tillämpas på förrättningar som inleds efter det att lagen har trätt i kraft.

5 Alternativa handlingsvägar

Bestämmelserna om administrativa kostnader i den gällande lagen om stöd för nyskiften har skapat oklarhet i fråga om ställningen som stödmottagare för de markägare vars företagsverksamhet avviker från vad som föreskrivs om verksamhetsområdet för ett företag som är berättigat till stöd i artikel 1.1 a i gruppundantagsförordningen för jordbrukssektorn (EU) 2022/2472.

Förutom ägoreglering vidtas det i samband med nyskiften även anpassningsåtgärder för vägnätet och vattenhanteringen. I den gällande lagen om stöd för nyskiften är bestämmelserna om det investeringsstöd som beviljas för dessa åtgärder inte entydiga i förhållande till EU:s bestämmelser om statligt stöd. Stödet kan beviljas om åtgärden kan tolkas som en lokal åtgärd.

Av de nationella stödformerna för nyskiften har stödet för administrativa kostnader anmälts till EU-kommissionen som stöd enligt gruppundantagsförordningen för jordbrukssektorn.

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

5.1.1 Beviljande av nationella stöd för nyskiften som stöd av mindre betydelse

Enligt det här alternativet beviljas de skiftesdelägare som är verksamma inom primär jordbruksproduktion stöd för administrativa kostnader och investeringsstöd som stöd av mindre betydelse enligt de minimis-förordningen för jordbrukssektorn. Andra än de skiftesdelägare som är verksamma inom primär jordbruksproduktion beviljas stöd enligt den allmänna de minimis-förordningen.

En typisk nyskiftesförrättning tar cirka 3–5 år. Den övre gränsen för det sammanlagda beloppet av de minimis-stödet för jordbruket för en period av tre år är 20 000 euro. Om en skiftesdelägars rätt till stöd kan variera under den tid ett nyskifte pågår blir dennes rätt till stöd förenat med osäkerhet på grund av den långa tid en nyskiftesförrättning kan pågå. I vissa fall kan en enskild skiftesdelägars stöd även uppgå till ett belopp som överskrider den övre gränsen för de minimis-stöd, vilket leder till att stödet förvägras.

Omfattningen av den nationella lagstiftningen om de minimis-stödet för jordbrukssektorn är också liten, eftersom man har velat bevara det stöd av mindre betydelse till jordbruket som EU-lagstiftningen tillåter som en kanal genom vilken nationellt nöd- eller katastrofstöd kan ges.

5.1.2 Beviljande av nationella stöd för nyskiften som stöd enligt gruppundantagsförordningen för jordbrukssektorn eller som stöd av mindre betydelse, beroende på företagets verksamhetsområde

Enligt det här alternativet beviljas de skiftesdelägare som bedriver primär jordbruksproduktion stöd för administrativa kostnader och investeringsstöd som stöd enligt gruppundantagsförordningen för jordbrukssektorn. Andra än de skiftesdelägare som är verksamma inom primär jordbruksproduktion beviljas på samma sätt som beskrivs ovan stöd för administrativa kostnader och investeringsstöd som stöd av mindre betydelse enligt den allmänna de minimis-förordningen. Eftersom den övre gränsen för det sammanlagda beloppet av stödet under en period av tre år i den allmänna de minimis-förordningen är 200 000 euro är det uppenbart att den övre gränsen inte blir ett problem med tanke på företagets rätt till stöd.

Beviljande av investeringsstöd som stöd enligt EU:s gruppundantagsförordning förutsätter att bestämmelser om ansökan om stöd tas in i den nationella lagstiftningen för att kravet på stimulanseffekt för nationellt stöd enligt EU-lagstiftningen uppfylls.

I EU:s lagstiftning om statligt stöd har rätten till stöd för ett företag som är stödmottagare å andra sidan begränsats genom bestämmelserna i gruppundantagsförordningen för jordbrukssektorn och i den allmänna de minimis-förordningen. Eftersom utredningen av den sökandes rätt till stöd grundar sig på sökandens egen anmälan är det logiskt att föreskriva att förfarandet för ansökan om stöd omfattar både stöd för administrativa kostnader och investeringsstöd. Ett förfarande för ansökan om stöd för nyskiften som är oberoende av stödformen och stödmottagaren är också mer tydligt ur stödbeviljarens och skiftesdelägarnas synvinkel och kan som funktion på ett ändamålsenligt sätt kopplas till nyskiftesprocessen.

Enligt detta alternativ slopas den gränsdragning mellan lokala och icke-lokala investeringar som ingår i den gällande lagen. Även ställningen som mottagare av stöd för nyskiften för andra än företag som bedriver primär jordbruksproduktion och som är skiftesdelägare blir mer tydlig.

5.2 Lagstiftningen i Sverige

I Sverige förrättas nyskiften som reglering av skogsägor i områden som är mycket splittrade i fråga om fastighetsindelningen och med i huvudsak skogsmark, och de har främst gällt Dalarna. I samband med ägoreglering utförs det inga skogsvägs- eller torrlägningsarbeten. Markägarna svarar själva för utvecklandet av väg- och dräneringsnätet på området och kan ansöka om finansiering för förbättringsåtgärder från olika källor.

Lantmäteriet i Sverige, vilket motsvarar Lantmäteriverket i Finland, får årligen cirka 6 miljoner SEK i stöd ur statsbudgeten för kostnaderna för lantmäteriförrättningar. Hela stödet går dock åt för att täcka de kostnader som ägoregleringen medför för Lantmäteriet. Utöver den statliga finansiering som Lantmäteriet i Sverige beviljas för lantmäteriförrättningar beviljar staten årligen länsstyrelsen i Dalarnas län 14–24 miljoner SEK för kostnader för inledande utredning av ägoregleringar och kostnader som uppstår i förrättningsskedet. Länsstyrelsen betalar kostnaderna för inledande utredningar av ägoregleringar i sin helhet. Stödet för ägoregleringar har genom lagstiftning begränsats till att användas endast i Dalarna, Värmland och Västra Götalandsregionen.

I Sverige deltar staten i förrättningskostnaderna för nyskiften med en andel på cirka 50–60 procent. Jordbruksverket, som lyder under Klimat- och näringslivsdepartementet, sammanställer Lantmäteriets och Dalarnas länsstyrelses uppgifter om stöd och rapporterar dem

till Europeiska kommissionen som stöd för administrativa kostnader enligt gruppundantagsförordningen för jordbrukssektorn.

Eftersom staten inte stöder ägoreglering som gäller endast några få lägenheter och som verkställs som frivilliga ägobyten, svarar sakägarna själva för förrättningskostnaderna för dessa förrättningar.

6 Remissvar

6.1 Inledning

Utlåtande om propositionsutkastet har begärts hos finansministeriet, justitieministeriet, livsmedelsavdelningen vid jord- och skogsbruksministeriet, Statskontoret, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK rf, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC rf och Lantmäteriverket.

Utlåtande har getts av finansministeriet, justitieministeriet, Statskontoret, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK rf, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC rf och Lantmäteriverket.

Av remissinstanserna understödde Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK rf och Statskontoret propositionen.

6.2 Statsrådets befogenheter vid utfärdande av förordning

Justitieministeriet har i sitt utlåtande fäst uppmärksamhet vid statsrådets befogenheter vid utfärdande av förordning och konstaterar i sitt utlåtande att det föreslagna bemyndigandet att utfärda förordning i 12 § 2 mom. har härletts löst från Europeiska unionens bestämmelser om statligt stöd. Justitieministeriet konstaterar vidare i sitt utlåtande att det i propositionsutkastet inte bedöms vilka förfarandebestämmelser, begränsningsbestämmelser och skyldigheter att bevara dokumentation som kan eller bör föreskrivas om på nationell nivå. Justitieministeriet anser i sitt utlåtande att det är motiverat att den ”helhet” av EU-lagstiftningen som nämns i propositionsutkastet (s. 20) gås genom på detaljnivå i propositionen för att det föreslagna bemyndigandet att utfärda förordning ska kunna motiveras noggrannare än enbart genom en allmän hänvisning till Europeiska unionens bestämmelser om statligt stöd.

Vid den fortsatta beredningen av förslaget har propositionen preciserats till denna del och innehållet i de bestämmelser som utfärdas genom förordning av statsrådet har förtydligats i förhållande till EU:s lagstiftning om statligt stöd.

6.3 Lagens terminologi

Lantmäteriverket har i sitt utlåtande fäst uppmärksamhet vid den terminologi som används i propositionen och föreslagit att begreppet ”system för vattenhantering” ska ersättas med begreppet ”vattenhantering”, vilket allmänt används i samband med markanvändningen i jord- och skogsområden.

Vid den fortsatta beredningen har terminologin i propositionen setts över utifrån Lantmäteriverkets remissvar. Dessutom har det i motiveringen till 11 § i lagförslaget gjorts en av Lantmäteriverket föreslagen ändring i fråga om konkurrensutsättningen av anpassningsåtgärder i samband med nyskiftesförrättningar.

6.4 Propositionens kostnadseffekter

Nyskiften stöds årligen i enlighet med det tvååriga reservationsanslag som anvisats dem i moment 30.70.40 (Utgifter för understödjande av fastighetsförrättningar) i statsbudgeten. Nivån på anslaget har varit cirka 3 miljoner euro under de senaste åren och 2 miljoner euro i budgeten för 2023. Den engångskostnad på 90 000 euro som föranleds av de tekniska ändringar som anges i förslaget kan enligt propositionen genomföras inom ramen för budgeten utan behov av tilläggsfinansiering.

Utöver ovannämnda engångskostnad kommer det föreslagna förfarandet för ansökan om stöd att i viss mån öka det administrativa arbete som krävs vid nyskiftesförrättningar. Ökningen av personalkostnaderna till följd av det extra arbete som detta medför har uppskattats till ca 140 000 euro årligen. Finansministeriet konstaterar i sitt utlåtande i fråga om den ökning av personalkostnader som läggs fram i propositionens avsnitt om ekonomiska konsekvenser att frågan om propositionens eventuella konsekvenser för budgetpropositionen för 2024 till denna del i viss mån förblir oklar.

Vid den fortsatta beredningen har motiveringen setts över i fråga om det sistnämnda. Den obetydliga tilläggskostnad som ökningen av personalkostnaderna medför kan täckas med de medel som anvisats under Lantmäteriverkets omkostnadsmoment.

7 Specialmotivering

7.1 Lagen om stöd för nyskiften

1 §. Lagens syfte. Vid planering av vattenhushållningen på det område som ska skiftas i samband med nyskifte är det inte bara fråga om torrläggning av mark som används för jord- och skogsbruk. Genom vattenhushållningslösningar kan man också till exempel påverka kollagret i marken, förbereda sig på de utmaningar som klimatförändringen medför, minska urlakningen av näringsämnen och främja naturens biologiska mångfald inom det område som ska skiftas. Av denna anledning föreslås det att termen ”dräneringsnät” ersätts med termen ”vattenhantering”, vilken bättre beskriver den övergripande justering av områdets vattenhushållning som görs i samband med skiftet.

Syftet med denna lag är enligt denna paragraf att förbättra verksamhetsförutsättningarna för lägenheterna och lönsamheten i jord- och skogsbruket genom att främja en effektiv och ändamålsenlig fastighetsstruktur samt ett vägnät och en vattenhantering som tjänar denna struktur.

På motsvarande sätt föreslås det att de begrepp som används annanstans i lagens bestämmelser i fråga om åtgärder som vidtas i samband med vägbyggen och torrlägningsarbeten ersätts med begreppen anpassningsåtgärd som gäller vägnätet eller anpassningsåtgärd som gäller vattenhanteringen.

2 §. Tillämpningsområde. I lagen om stöd för nyskiften föreskrivs det om förutsättningarna för att en enskild nyskiftesförrättning och de anpassningsåtgärder som gäller vägnätet och vattenhanteringen och som vidtas i samband med den kan finansieras med statliga medel samt om stöd för skiftesdelägare för ovannämnda kostnader. Det föreslås att paragrafen ändras så att den också innehåller ett omnämnande av sådant stöd för skiftesdelägare som omfattas av lagens tillämpningsområde.

Enligt paragrafen innehåller lagen bestämmelser om finansiering med statliga medel av förrättningskostnaderna för nyskiften och av kostnaderna för anpassningsåtgärder i samband med nyskiften samt om stöd som beviljas skiftesdelägare av statens medel.

2 kap. Stöd för nyskiften

Rubriken för 2 kap. i den gällande lagen (Beviljande av stöd) föreslås ändras till ”Stöd för nyskiften”.

3 §. Beviljande av stöd för nyskiften. Paragrafen motsvarar 9 § i den gällande lagen om beviljande av stöd för nyskiftesprojekt.

Enligt 1 mom. kan ett nyskifte stödjas med statliga medel, om fastighetsstrukturen i ett område som används för jord- och skogsbruk kan utvecklas på ett väsentligt sätt genom skiftet och den nytta som kan uppnås genom skiftet är större än kostnaderna.

Enligt 2 mom. beslutar Lantmäteriverket på framställning av förrättningsmännen om stödjande av ett nyskifte med statliga medel, om den som ansöker om förrättning eller någon annan sakägare som är skiftesdelägare vid förrättningen begär det.

Nyskiften inleds huvudsakligen på ansökan av sakägarna, med undantag för sådana nyskiften som avses i 68 § 2 mom. i fastighetsbildningslagen. Bedömningen av förutsättningarna för beviljande av stöd i fråga om ett enskilt nyskifte görs på framställning av förrättningsmännen, om den som ansöker om förrättningen eller någon annan sakägare som är skiftesdelägare vid förrättningen begär det. Betydelsen av en bättre fungerande fastighetsstruktur inom ett område samt den fastighetsstomme som stödjer denna struktur med tanke på bedrivandet av jord- och skogsbruk grundar sig på den ekonomiska och samhällseliga nytta som kan nås genom skiftet och anpassningsåtgärder.

Mervärdet av det stöd som beviljas för ett nyskifte är desto större ju större bestående nytta de anpassningsåtgärder som ska stödjas ger för lantbruksproduktionen. Nyttan kan fastställas kalkylmässigt genom att man fastställer hur mycket produktionskostnaderna kommer att minska genom skiftet. Samhällelig nytta uppstår i och med att trafiken från lantbruket minskar på de allmänna trafiklederna inom förrättningsområdet. När trafiken från lantbruket minskar blir den övriga trafiken snabbare och trafiksäkerheten högre. När körsträckorna blir kortare minskar dessutom koldioxidutsläppen från jordbruksproduktionen. Den samhällseliga nytta som skiftet för med sig är också knuten till jord- och skogsbrukets betydelse för näringsverksamheten i området.

I samband med de anpassningsåtgärder som gäller vägnätet och vattenhanteringen och som vidtas vid nyskiften strävar man också efter att beakta olika miljöaspekter, såsom till exempel bevarandet av den biologiska mångfalden i den utsträckning det är möjligt, till exempel vid placering av vägar och avledande av vatten. Med beaktande av det centrala syftet med nyskiften och det faktum att nyskiften endast görs i vissa delar av Finland, är det mest ändamålsenligt och effektivt att vidta mer omfattande åtgärder som har en positiv inverkan på den biologiska mångfalden, miljön och klimatet i form av andra åtgärder som är fristående från nyskiften.

Enligt 3 mom. ska beslut om beviljande av stöd för nyskiftet fattas innan det vid förrättningen fattas beslut om förutsättningarna för och omfattningen av förrättningen.

När storleken på de kostnader som ett nyskifte kommer att medföra för sakägarna påverkar deras vilja att inleda projektet och är beroende på i vilken utsträckning staten kommer att delta

i finansieringen av kostnaderna för nyskiftet, föreslås det att Lantmäteriverket fattar beslut om det stöd som ska beviljas för nyskiftet innan förrättningsmännen fattar beslut om förutsättningarna för och omfattningen av förrättningen.

Enligt bemyndigandet i 4 mom. ska bestämmelser om innehållet i förrättningsmännens framställning enligt 2 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 §. Finansiering av anpassningsåtgärder i samband med nyskiftet. De anpassningsåtgärder som vidtas i samband med nyskiftet ska konkurrensutsättas innan entreprenören väljs. Finansiering med statliga medel av anpassningsåtgärder sker under de förutsättningar som anges i paragrafen i praktiken så att syssломännen vid nyskiftet undertecknar ett entreprenadavtal som företrädare för skiftesdelägarna om en byggnadsentreprenad som utförs med statliga medel vid förrättningen. Lantmäteriverket betalar fakturorna till entreprenören efter att syssломännen vid skiftet eller arbetsövervakaren har utfört dokumenterade inspektioner. Vid konkurrensutsättningen av entreprenörer iaktas Lantmäteriverkets upphandlingsanvisning och upphandlingslagen. Förrättningsingenjören vid nyskifte ska övervaka konkurrensutsättningen och urvalsförfarandet. Behandlingen av anbudet och beslutsförfarandet antecknas under förrättningsingenjörens tillsyn i syssломännens protokoll. Ingåendet av entreprenadavtal och övervakningen av hur arbetet framskrider binder skiftesdelägarna till förrättningen. Förfarandet driver samtidigt också skiftesdelägarnas aktiva deltagande i genomförandet av skiftet.

I 1 mom. föreslås bestämmelser om de förutsättningar under vilka kostnaderna för en anpassningsåtgärd i samband med ett nyskifte kan täckas med statliga medel genom att den andel av kostnaderna för anpassningsåtgärden som anges nedan i 6 § 2 mom. lämnas som en slutlig utgift för staten i form av investeringsstöd. Enligt momentet kan en anpassningsåtgärd som gäller vägnätet eller vattenhanteringen och som vidtas och stöds i samband med ett nyskifte finansieras med statliga medel, om anpassningsåtgärden krävs och är nödvändig med tanke på en ändamålsenlig fastighetsstruktur och en framställning har gjorts om att åtgärden ska utföras vid en nyskiftesförrättning. Momentets innehåll motsvarar innehållet i 6 § 1 mom. 2 och 3 punkten i den gällande lagen.

Statens medel kan således till exempel inte användas för sådana byggprojekt som gäller ägovägar eller sidovägar som tjänar en eller flera fastigheter och som av ändamålsenlighetsskäl utförs i samband med nyskiftet, om dessa inte ingår i skiftesplanen och inte är nödvändiga för verkställandet av skiftet.

I 2 mom. föreslås det bestämmelser om sådana kostnader för en anpassningsåtgärd som ska stödjas för vilka statliga medel får användas. Med tanke på en effektiv användning av statliga medel är det viktigt att de inte används till att finansiera och stödja anpassningsåtgärder av högre kvalitet än vad som behövs för användningsändamålet. Enligt momentet kan stöd beviljas för behövliga och skäliga byggkostnader enligt ett kostnadsförslag som godkänts av förrättningsmännen för en anpassningsåtgärd som ska stödjas och för kostnader för planeringen av anpassningsåtgärden. Momentets innehåll motsvarar innehållet i 7 § i den gällande lagen.

Enligt 3 mom. beslutar Lantmäteriverket på framställning av förrättningsmännen och på grundval av en godkänd och lagakraftvunnen nyskiftesplan och åtgärdsspecifika planer om de anpassningsåtgärder som gäller vägnätet och vattenhanteringen och som i samband med ett nyskifte finansieras och stöds med statliga medel. Momentets innehåll motsvarar innehållet i 10 § 2 och 3 mom. i den gällande lagen.

5 §. Stödformer. I paragrafen föreslås bestämmelser om stöd som av statens medel beviljas skiftesdelägare vid ett nyskifte.

Enligt 1 mom. 1 punkten kan stöd av statens medel beviljas för fastighetsförrättningsavgifter för nyskiftesförrättningar (*stöd för administrativa kostnader*), och enligt 2 punkten för kostnader för sådana anpassningsåtgärder i vägnätet eller vattenhanteringen som utförs i samband med nyskifte (*investeringsstöd*). Momentet motsvarar bestämmelsen om stödformer i 3 § i den gällande lagen.

Eftersom det nedan föreslås att det till lagen fogas en ny bestämmelse om ansökan om stöd (8 §) föreslås det att paragrafens 2 mom. ska innehålla en bestämmelse om skyldigheten att informera om förfarandet vid ansökan om stöd. Enligt momentet ska förrättningsmännen informera sakägarna i nyskiftesprojektet om förfarandet vid ansökan om stöd samt om de huvudsakliga förutsättningarna och villkoren för beviljande av stöd när förutsättningarna för och omfattningen av förrättningen utreds.

6 §. Det föreslås att 6 § i den gällande lagen upphävs, eftersom 1 mom. 1 och 2 punkten föreslås tas in som bestämmelser i 4 § 1 mom. och 2 mom. i 12 § 4 mom.

7 §. Det föreslås att 7 § i den gällande lagen upphävs, eftersom bestämmelserna i paragrafen föreslås tas in i 4 § 2 mom.

8 §. Stödnivå. Paragrafen motsvarar 8 § i den gällande lagen om nivån på stödet. Det föreslås att paragrafens rubrik ändras till ”Stödnivå”. Det föreslås att ordalydelsen i paragrafens moment ändras genom att det till 1 mom. fogas den typ av förrättning vars fastighetsförrättningsavgift bestämmelsen gäller samt genom att det till 2 mom. fogas de anpassningsåtgärder som bestämmelsen gäller.

Enligt 1 mom. förblir 75 procent av fastighetsförrättningsavgiften vid nyskiftesförrättning en slutlig utgift för staten som stöd för administrativa kostnader.

Enligt 2 mom. förblir 50 procent av kostnaderna för en i samband med nyskiftesförrättning utförd anpassningsåtgärd som gäller vägnätet eller vattenhanteringen en slutlig utgift för staten som investeringsstöd.

9 §. Stödmottagare. I paragrafen föreslås bestämmelser om de fastighetsägare som stöd kan beviljas. Det är fastighetsägarna i förrättningsområdet som är skiftesdelägarna vid ett nyskifte. Enligt paragrafen stöd kan beviljas fysiska personer, privaträttsliga och offentligrättsliga sammanslutningar, stiftelser och dödsbon som är skiftesdelägare vid ett nyskifte. Det föreslås att paragrafens rubrik ändras till ”Stödmottagare”. Den föreslagna paragrafen motsvarar 5 § om stödmottagare i den gällande lagen.

10 §. Ansökan om stöd. Eftersom bestämmelserna om beslut om investeringsstöd i 10 § i den gällande lagen föreslås tas in i 4 § 3 mom., föreslås det att bestämmelsen i 10 § i den gällande lagen ersätts med en ny bestämmelse om ansökan om stöd. Det föreslås att paragrafens rubrik ändras till ”Ansökan om stöd”.

För att statligt stöd ska kunna betraktas som stöd enligt EU-lagstiftningen måste det ha en stimulanseffekt. Stöd ska anses ha en stimulanseffekt om stödmottagaren har lämnat in en skriftlig ansökan om stöd till medlemsstaten i fråga innan de arbeten som hänför sig till projektet eller verksamheten inleds. Det föreslås att det till den nationella lag som gäller statligt stöd för nyskiften fogas en bestämmelse om ansökan om stöd för att lagen ska stämma överens med kommissionens bestämmelser om statligt stöd.

Enligt 1 mom. ska stöd för administrativa kostnader och investeringsstöd sökas hos Lantmäteriverket.

Sakägarnas rätt till stöd uppstår efter det att Lantmäteriverket på det sätt som anges i 3 § har fattat beslut om stödjande av nyskiftet med statliga medel.

Ansökan och den utredning som eventuellt begärts av sökanden med stöd av förvaltningslagen (434/2003) utgör grunden för att Lantmäteriverket får de uppgifter det behöver för behandlingen av stödansökan och för beslutsprövningen. Den som ansöker om stöd ansvarar för att de uppgifter som ligger till grund för stödbeslutet är riktiga. Vid behov ska Lantmäteriverket med stöd av 31 § i förvaltningslagen kunna begära ytterligare utredningar av sökanden. Sakägaren ska dessutom också i övrigt medverka till utredningen av ett ärende som han eller hon har inlett.

På ansökan om stöd tillämpas också lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003), *nedan lagen om elektronisk kommunikation*. Enligt 1 § i lagen om elektronisk kommunikation hör bl.a. förvaltningsärenden till lagens tillämpningsområde. I 9 § i lagen om elektronisk kommunikation finns bestämmelser om kravet på skriftlig form, enligt vilka elektroniska dokument som sänts till en myndighet uppfyller kravet på skriftlig form vid anhängiggörande och behandling av ärenden. Ett elektroniskt dokument som kommit in till en myndighet behöver inte kompletteras med en underskrift, om dokumentet innehåller uppgifter om avsändaren och om det inte finns anledning att betvivla dokumentets autenticitet eller integritet. Om ett elektroniskt dokument som sänts till en myndighet innehåller utredning om ett ombuds behörighet, behöver ombudet inte lämna in fullmakt. Myndigheten kan dock förordna att en fullmakt ska lämnas in, om den har anledning att betvivla ombudets behörighet eller behörighetens omfattning.

Enligt 2 mom. ska investeringsstöd sökas innan arbetet med den anpassningsåtgärd som ska stödjas inleds.

Enligt 3 mom. ska stödansökan innehålla uppgifter om den sökande, stödformen och den anpassningsåtgärd som stödet söks för.

Enligt 4 mom. får Lantmäteriverket meddela närmare föreskrifter om förfarandet vid ansökan om stöd och om de handlingar som ska fogas till ansökan.

Utöver vad som föreskrivs om innehållet i ansökan i 3 mom. och artikel 6.2 i EU:s gruppundantagsförordning för jordbrukssektorn får delägaren i ett nyskifte i egenskap av sökande av stöd i samband med ansökan lämna in en redogörelse för sin ekonomiska situation eller en redogörelse för eventuella stöd som han eller hon fått i form av de minimis-stöd till Lantmäteriverket för utredning av sin rätt till stöd.

Till exempel kan stöd för administrativa kostnader för ägoreglering och reglering av skogsägor och investeringsstöd för kostnader för nyskiften enligt EU:s gällande förordning (EU) 2022/2472 beviljas endast sådana små och medelstora företag som är delägare i nyskiftet och som är verksamma inom primär jordbruksproduktion, bearbetning av jordbruksprodukter eller saluföring av jordbruksprodukter och som inte är sådana företag i svårigheter som avses i artikel 1.4 a eller artikel 2.59 i den förordningen.

Om stöd för administrativa kostnader eller investeringsstöd beviljas sökanden som stöd av mindre betydelse (Europeiska kommissionens gällande förordning (EU) 2013/1407) ska Lantmäteriverket av ett litet eller medelstort företag som är sökande och som inte är verksamt inom primär jordbruksproduktion, bearbetning av jordbruksprodukter eller saluföring av

jordbruksprodukter begära en utredning om de minimis-stöd som företaget eventuellt tidigare har beviljats.

I fråga om transparens vad gäller stöd föreskrivs det i gruppundantagsförordningen för jordbrukssektorn om offentliggörande av och information om stöd. I den tidigare gruppundantagsförordningen för jordbrukssektorn (EU) nr 702/2014 var tröskelvärde för skyldigheten att offentliggöra individuella stöd 60 000 euro. Tröskelvärde för stöd som ska offentliggöras har i artikel 9 i den gällande gruppundantagsförordningen för jordbrukssektorn (EU) 2022/2472 justerats till tiotusen euro. Minskningen av tröskelvärde från sextiotusen euro till tiotusen euro innebär att det stöd som en enskild delägare i ett nyskifte får i vissa enskilda fall kan överskrida tröskelvärde. I Lantmäteriverkets blankett för ansökan om stöd för nyskiften ska således de omständigheter som nämns i bilaga III till förordningen beaktas.

3 kap. Betalning av kostnader för nyskiften och beviljande av stöd till skiftesdelägare

Rubriken för 3 kap. i den gällande lagen (Betalning och uttag av kostnader för nyskiften) föreslås ändras till ”Betalning av kostnader för nyskiften och beviljande av stöd till skiftesdelägare”. I kapitlet tas dessutom in bestämmelsen om tillämpning av Europeiska unionens lagstiftning i 4 § i 2 kap. i den gällande lagen i den nya 12 a §.

11 §. Betalning av kostnader. Paragrafen motsvarar 11 § i den gällande lagen om betalning av kostnader.

Enligt paragrafen betalar Lantmäteriverket med statliga medel kostnaderna för de anpassningsåtgärder i vägnätet eller vattenhanteringen som ska stödjas till den som har utfört åtgärden för arbete som har utförts på godkänt sätt.

Kostnaderna för de anpassningsåtgärder som ska vidtas i samband med ett nyskifte kumuleras över en period på flera år, eftersom det inte nödvändigtvis är möjligt att genomföra olika åtgärder samtidigt. Omfattningen av de anpassningsåtgärder som ska vidtas kan också variera avsevärt.

12 §. Avgiftsbeslut. De administrativa kostnader som tas ut hos delägarna i en nyskiftesförrättning i form av fastighetsförrättningsavgifter grundar sig på den arbetstid som använts för åtgärder i samband med förrättningen under tiden mellan förrättningens inlednings- och avslutningssammanträde. Den del av förrättningskostnaderna som inte påförs sakägaren som fastighetsförrättningsavgifter utgör stöd för administrativa kostnader och kvarstår som slutlig utgift för staten. Kostnaderna för anpassningsåtgärder som det vid nyskifte har bestämts ska bli utförda i samband med förrättningen betalas medan förrättningen pågår på det sätt som föreskrivs i 11 § helt med statliga medel. Den del av skiftesdelägarans andel av kostnaderna för en anpassningsåtgärd som inte påförs skiftesdelägaren är investeringsstöd och kvarstår som slutlig utgift för staten.

Enligt 1 mom. beslutar Lantmäteriverket om beviljande av stöd.

Enligt 2 mom. tas det som fastighetsförrättningsavgift hos en skiftesdelägare ut 25 procent av avgiftens fulla belopp. Av beslutet ska framgå värdet i pengar av den andel av fastighetsförrättningsavgiften som inte tas ut, utan som utgör stöd för administrativa kostnader. I momentet ingår också en informativ hänvisning till den lag som ska tillämpas på uttag av fastighetsförrättningsavgiften. Enligt bestämmelsen finns bestämmelser om uttag av fastighetsförrättningsavgift i lagen om fastighetsförrättningsavgift (558/1995).

Enligt 3 mom. tas det hos en skiftesdelägare som investeringskostnad ut 50 procent av det fulla belopp som motsvarar delägarans andel av kostnaderna för den anpassningsåtgärd som ska stödjas. Beslutet ska fattas efter det att storleken och fördelningen av investeringskostnaderna har avgjorts och vunnit laga kraft. Av beslutet ska framgå värdet i pengar av den kostnadsandel som inte tas ut, utan som utgör investeringsstöd, liksom också det belopp som tas ut, räntan enligt 13 § 1 mom., tidpunkten för när skyldigheten att betala ränta uppstår samt förfallodagen för delbetalningarna.

Skiftesdelägarans rätt till stöd kontrolleras inte längre när beslutet om fastighetsförrättningsavgift eller avgiftsbeslutet om skiftesdelägarans andel av kostnaderna fattas på nytt. Rätten till stöd grundar sig på den situation som rådde när rätten till stöd uppkom och som sakägaren redogjorde för i ansökan om stöd. Eftersom stöden är företagsspecifika ska företagets rätt till stöd dock kontrolleras vid eventuella byten av ägare. Stödets slutliga belopp preciseras genom beslut om fastighetsförrättningsavgift som fattas efter avslutningssammanträdet (*stöd för administrativa kostnader*) och avgiftsbeslut i fråga om kostnader för anpassningsåtgärder (*investeringsstöd*).

Enligt 4 mom. beviljas inget investeringsstöd enligt denna lag för en åtgärd, om åtgärden är en sådan som avses i 3 mom. och som stöds med statliga medel enligt någon annan lag än denna. I praktiken har till exempel kostnader för väg- och dräneringsarbeten som det har beslutats ska bli utförda i samband med ägoreglering av skog finansierats med stöd av lagstiftningen om finansiering av hållbart skogsbruk. Momentets innehåll motsvarar 6 § 3 mom. i den gällande lagen.

Enligt 5 mom. ska Lantmäteriverket sända Statskontoret en kopia av beslutet om den avgift som tas ut av skiftesdelägarna med avseende på investeringskostnaderna. Statskontoret sköter uttaget av investeringsstödsförmågens andel på det sätt som föreskrivs i 13 § 5 mom.

Det bör dessutom noteras att individuella stöd som överstiger 10 000 euro och som beviljas företag verksamma inom den primära jordbruksproduktionen ska offentliggöras i kommissionens modul för stödtransparens eller på en webbplats med uttömmande information om statligt stöd på nationell eller regional nivå enligt artikel 9.1 i gruppundantagsförordningen för jordbrukssektorn. Enligt artikel 9.3 ska informationen offentliggöras inom sex månader från den dag då stödet beviljades. Informationen ska dessutom finnas tillgänglig i minst tio år från den dag då stödet beviljades. Lantmäteriverket svarar för offentliggörandet av de stöd som avses i förordningen i samarbete med jord- och skogsbruksministeriet.

12 a §. Tillämpning av Europeiska unionens lagstiftning om statligt stöd. I paragrafen föreskrivs det om förhållandet mellan bestämmelserna i den nationella lagen om stöd för nyskiften och Europeiska unionens lagstiftning.

Bestämmelser om stöd som beviljas företag och andra sammanslutningar som bedriver ekonomisk verksamhet finns dessutom i Europeiska unionens rättsakter om statligt stöd. EU:s regler om statligt stöd möjliggör statligt stöd, om den nationella regleringen är förenlig med de krav som ställs i EU-rättsakter om statligt stöd. Avsikten är att stöd för nyskiften ska beviljas som sådant statligt stöd som är förenligt med den inre marknaden enligt artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).

Europeiska kommissionens förordningar om statligt stöd är som sådana gällande rätt i medlemsstaterna.

Enligt paragrafen beviljas stöd för administrativa kostnader och investeringsstöd beroende på verksamhetsområdet för det företag som ansöker om stöd antingen som stöd enligt gruppundantagsförordningen för jordbrukssektorn eller som stöd av mindre betydelse enligt den EU-rättsakt som gäller vid tidpunkten i fråga och som kan tillämpas på ovannämnda stöd. Den förordning av kommissionen som gäller vid tidpunkten i fråga och som ska tillämpas på beviljande av stöd anges genom förordning av statsrådet.

Beroende på verksamhetsområdet för det företag som är stödmottagare tillämpas på nationellt stöd som beviljas med stöd av lagen om stöd för nyskiften förutom bestämmelserna i den lagen antingen bestämmelserna om statligt stöd i gruppundantagsförordningen för jordbrukssektorn (företag som bedriver primär jordbruksproduktion) eller i den allmänna de minimis-förordningen (företag som inte bedriver primär jordbruksproduktion, såsom till exempel fastighetsägare som är skiftesdelägare och arrenderar ut sina åkrar för jordbruk). Den tillämpliga EU-rättakten anges genom förordning av statsrådet.

13 §. Uttag av den andel som ska betalas av investeringsstödmottagaren. Paragrafen innehåller bestämmelser om hur mottagaren av investeringsstödet ska återbetala sin andel av kostnaderna för en åtgärd som vidtagits i samband med ett nyskifte och som betalats av statens medel. Rubriken ändras från ”Uttag av stödmottagarens andel” till ”Uttag av den andel som ska betalas av investeringsstödmottagaren”.

Det föreslås att hänvisningen i 3 mom. ändras så att den gäller 12 § 3 mom. med anledning av de ändringar som föreslås ovan i lagen och att uttrycket ”uttagsbeslut” ersätts med uttrycket ”avgiftsbeslut”.

Enligt momentet börjar stödmottagarens betalningsskyldighet det andra året efter det år då Lantmäteriverkets avgiftsbeslut enligt 12 § 3 mom. meddelades.

14 §. Engångsbetalning av andel och extra amortering på andel. Paragrafen innehåller bestämmelser om engångsbetalning och extra amorteringar på de kostnadsandelar som investeringsstödmottagaren påförs. Det föreslås att rubriken ändras från ”Engångsbetalning och extra amorteringar” till ”Engångsbetalning av andel och extra amortering på andel”.

17 §. Anteckningar i lagfarts- och inteckningsregistret. Det föreslås att hänvisningen i 1 mom. ändras så att den gäller 12 § 3 mom. med anledning av de ändringar som föreslås ovan i lagen.

Enligt momentet ska Lantmäteriverket utan dröjsmål göra en anteckning om pantansvar enligt 16 § i lagfarts- och inteckningsregistret när verket har fattat ett beslut enligt 12 § 3 mom.

18 §. Konkurrensutsättning av åtgärder. Det föreslås att hänvisningen till 3 § 2 punkten ändras så att den gäller de anpassningsåtgärder som avses i 4 § 2 punkten med anledning av de ändringar som föreslås ovan i lagen. Eftersom lagen om offentlig upphandling (348/2007) har upphävts genom lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016) föreslås det att hänvisningen i paragrafen ändras till en hänvisning till den gällande lagen.

Enligt paragrafen ska bestämmelserna i lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016) tillämpas i fråga om utläggning på entreprenad av sådana anpassningsåtgärder som avses i 4 § 2 punkten och som ska stödjas med statliga medel.

19 §. Ändring av beslut om stöd för ett nyskifte. I paragrafen föreskrivs det om ändring av stödbeslut som gäller ett enskilt nyskifte, om nyskiftet i betydande utsträckning har förrättats på ett annat sätt än vad som förutsattes när statens medel anvisades för nyskiftet. Det föreslås att

paragrafens rubrik ändras från ”Ändring av beslut om beviljande av stöd” till ”Ändring av beslut om stöd för ett nyskifte”.

Den hänvisning som i *1 mom.* görs till 9 § ändras samtidigt till en hänvisning till 3 §. Samtidigt ändras uttrycket ”beslut om beviljande av stöd” till ”beslut om stöd.” Enligt momentet fattar Lantmäteriverket beslut om ändring av ett stödbeslut enligt 3 § på framställning av förrättningsmännen.

I *2 mom.* ändras uttrycket ”beslut om beviljande av stöd” på motsvarande sätt som i *1 mom.* Enligt momentet ska förrättningsmännen lämna Lantmäteriverket en framställning om ändring av stödbeslutet, om ett nyskifte i betydande utsträckning har förrättats på ett annat sätt än vad som förutsattes när beslutet fattades.

21 §. Återkrav av stöd. Den gällande paragrafen innehåller till skillnad från 13 §, vilken gäller uttag av stödmottagarens kostnadsandel, inga bestämmelser om den myndighet som ansvarar för skötseln av uttagningsuppdraget. Eftersom avsikten har varit att Statskontoret också i de situationer som avses i paragrafen ska sköta uttaget av offentligrättsliga fordringar, föreslås det att det till paragrafen fogas bestämmelser om detta.

Det föreslås att *1 mom. 1 punkten* ändras tekniskt så att uttrycket ”åtgärd” ersätts med uttrycket ”anpassningsåtgärd” till följd av de ändringar som föreslås ovan. Enligt momentet ska den andel av stödet som enligt 8 § förblir en slutlig utgift för staten återkrävas, om den nyskiftesförrättning eller den anpassningsåtgärd som fått stöd enligt 1 punkten har utförts på ett sådant sätt att förutsättningarna för beviljande av stöd inte uppfylls eller om Europeiska unionens lagstiftning enligt 2 punkten kräver det.

Det föreslås inga ändringar i paragrafens *2 mom.*

Det föreslås att bestämmelsen i *3 mom.* om den dag då beräkningen av räntan på stöd ska inledas ändras tekniskt så att ränta ska betalas från förfallodagen för den avgift som avses i 12 § till den förfallodag som avses i *2 mom.* i denna paragraf. I praktiken återkrävs hos en skiftesdelägare den del av kostnaderna som inte har betalats på förfallodagen för en avgift som fastställts genom ett avgiftsbeslut enligt 12 §.

Det föreslås att det till paragrafen fogas ett *nytt 4 mom.* som hänför sig till skötseln av Statskontorets uttagningsuppdrag och enligt vilket Lantmäteriverket ska sända förrättningsingenjören och Statskontoret en kopia av sitt beslut. Samtidigt föreslås det att *4 mom.* i den gällande paragrafen ska bli ett *nytt 5 mom.*

Enligt det *nya 6 mom.* sköter Statskontoret återkravet av stödet jämte den ränta som påförts det. På återkravet tillämpas vad som i lagen om överföring av skötseln av lån och fordringar inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde på Statskontoret föreskrivs om uttagande av fordringar som gäller nyskiftesförrättningar.

22 §. Ändringssökande. Lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019) trädde i kraft den 1 januari 2020 och upphävde förvaltningsprocesslagen, som innan dess var allmän lag.

Paragrafens *1 mom.* innehåller en informativ hänvisning till den förvaltningsprocesslag som upphävts genom lagen om rättegång i förvaltningsärenden om sökande av ändring i Lantmäteriverkets beslut enligt 21 § *2 mom.* samt en bestämmelse om tillämpningen av omprövningsförfarandet i samband med ändringssökande i fråga om Lantmäteriverkets övriga beslut.

Det föreslås att bestämmelsens ordalydelse ändras så att den motsvarar nuvarande praxis för formulering av laghänvisningar. Det är till exempel praxis att först föreskriva om ett eventuellt omprövningsförfarande och först därefter om sökande av ändring hos förvaltningsdomstolen.

Det föreslås att 1 mom. skrivs om till två moment så att det i det första momentet föreskrivs om omprövningsförfarandet och i det andra momentet om ändringssökande. I 1 mom. föreslås en informativ hänvisning till förvaltningslagen som den lag som ska tillämpas i ett omprövningsförfarande. I 2 mom. föreslås en informativ hänvisning till den lag som ska tillämpas i sökande av ändring i förvaltningsdomstol.

Enligt 1 mom. får omprövning begäras i fråga om beslut som fattats med stöd av denna lag i andra ärenden än sådana som avses i 21 § 2 mom. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen (434/2003).

Enligt 2 mom. finns bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

I det gällande 2 mom. föreskrivs det särskilt om sökande av ändring hos högsta förvaltningsdomstolen som en undantagsbestämmelse i förvaltningsprocesslagen. Enligt momentet får förvaltningsdomstolens beslut överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Enligt 107 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden kräver ändringssökande i en förvaltningsdomstols beslut hos högsta förvaltningsdomstolen besvärstillstånd. Kravet på besvärstillstånd för ändringssökande har således blivit huvudregeln, eftersom det i förvaltningsprocesslagens system måste föreskrivas särskilt om detta. Det föreslås att bestämmelsen i 2 mom. upphävs på grund av den ovan beskrivna ändringen av systemet med besvärstillstånd som överlappar bestämmelsen i 107 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden och därmed är onödig.

7.2 Lagen om överföring av skötseln av lån och fordringar inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde på Statskontoret

1 §. Lån och fordringar som överförs. Paragrafen innehåller bestämmelser om sådana lån och fordringar som myndigheterna inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde har rätt att överföra på Statskontoret. Enligt 3 punkten underpunkt c kan lantmäteribyrån överföra skötseln av statens fordringar som uppkommit med stöd av lagen om stöd för nyskiftet (24/1981) på Statskontoret. Den lag om stöd för nyskiftet som det hänvisas till i punkten har upphävts genom den lag om stöd för nyskiftet (1423/2014) som trädde i kraft den 1 januari 2015. Enligt övergångsbestämmelsen i lagen tillämpas på stöd som beviljas i samband med nyskiftesförrättningar som inletts före lagens ikraftträdande de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Det föreslås att hänvisningen ändras så att den gäller den gällande lagen om stöd för nyskiftet. Ändringen gör det möjligt att ta ut den avgift för låneskötsel som avses i 23 § i lagen om överföring av skötseln av lån och fordringar inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde på Statskontoret även för statens kostnader för uttagning av fordringar som uppkommit med stöd av lagen om stöd för nyskiftet.

8 Bestämmelser på lägre nivå än lag

Med anledning av de ändringar som föreslås i lagen om stöd för nyskiftet föreslås det samtidigt att det utfärdas en ny förordning av statsrådet om stöd för nyskiftet.

I statsrådets förordning föreskrivs det om innehållet i förrättningsmännens framställning om stöd för nyskiftet (3 § 4 mom.), förfallodagen för delbetalningar (13 § 6 mom.) och det

förfarande som ska iakttas vid tillsynen över användningen av stödmedel för nyskiften (20 § 2 mom.).

Ett utkast till statsrådsförordning i anslutning till förordningen finns som bilaga till denna proposition.

9 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 maj 2024.

10 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Bestämmelser om utfärdande av förordningar och delegering av lagstiftningsbehörighet finns i 80 § i grundlagen. Enligt bestämmelsen i 80 § 1 mom. kan republikens president, statsrådet och ministerierna utfärda förordningar med stöd av ett bemyndigande i denna grundlag eller i någon annan lag. Enligt 80 § 2 mom. kan även andra myndigheter genom lag bemyndigas att utfärda rättsnormer i bestämda frågor, om det med hänsyn till föremålet för regleringen finns särskilda skäl och regleringens betydelse i sak inte kräver att den sker genom lag eller förordning. Tillämpningsområdet för ett sådant bemyndigande ska vara exakt avgränsat.

I och med stiftandet av den nya grundlagen har man fäst allt större uppmärksamhet vid bestämmelserna om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter. Den som utfärdar förordning kan genom lag bemyndigas att utfärda närmare bestämmelser om sådana detaljfrågor av mindre betydelse som sammanhänger med individens rättigheter och skyldigheter. Grundlagsutskottet har i sin utlåtandepraxis särskilt ställt krav på att bestämmelser om bemyndigande i lag ska vara exakta och noggrant avgränsade (GrUU 19/2002 rd och GrUU 40/2002 rd). Grundlagsutskottet har även betonat i sin utlåtandepraxis att statsrådets förordning inte kan ge allmänna rättsbestämmelser om till exempel grunderna för individens rättigheter eller skyldigheter eller i ärenden som enligt grundlagen omfattas av lagen (GrUU 16/2002 rd).

När det bedöms om ett bemyndigande att utfärda förordning ska ges statsrådet eller ett ministerium har det i samband med grundlagsreformen konstaterats att utgångspunkten är att statsrådets allmänna sammanträde utfärdar förordningar om vittsyftande och principiellt viktiga ärenden samt om sådana andra ärenden vars betydelse kräver det. Denna princip framgår av 67 § i grundlagen som gäller statsrådets beslutsfattande. Grundlagsutskottet har i sin praxis även utgått från 80 § 1 mom. i grundlagen, enligt vilken ministerierna närmast kan bemyndigas att utfärda förordning om frågor av mer teknisk natur och frågor som har ringa samhällelig eller politisk betydelse (GrUU 33/2004 rd).

Statsrådets befogenheter vid utfärdande av förordning, som grundar sig på bemyndigandena i den nationella lagen om stöd, begränsas förutom av bestämmelserna i lagen och lagförslaget också av de EU-bestämmelser om statligt stöd som ska beaktas och tillämpas när stöd beviljas.

I fråga om EU:s gemensamma jordbrukspolitik och den nationella reglering som hänför sig till den har grundlagsutskottet uttryckligen tagit ställning till bemyndiganden att utfärda förordning som föreslås i den nationella lagstiftningen.

I samband med stiftandet av lagen om verkställighet av systemet med samlat gårdsstöd (557/2005) (RP 17/2005 rd) har grundlagsutskottet i sitt utlåtande (GrUU 25/2005 rd) bland annat konstaterat följande: ”Trots den skenbara vagheten i bestämmelserna om bemyndigande har den som utfärdar förordningar inte gränslösa befogenheter. Statsrådets befogenheter begränsas av bestämmelserna i lagförslaget men också av Europeiska gemenskapens

jämförelsevis detaljerade lagstiftning om systemet med det samlade gårdsstödet. Denna reglering utgör med beaktande av utskottets tidigare ståndpunkter om reglering av systemen för gårdsstöd den helhet gentemot vilken statsrådet utifrån bemyndigandena i allmänhet utfärdar "detaljerade" förordningar (GrUU 46/2001 rd, s. 2/I, GrUU 47/2001 rd, s. 2–3, GrUU 48/2001 rd, s. 3/II). I flera bemyndiganden binds utfärdarens befogenheter dessutom uttryckligen till EG-lagstiftningen (GrUU 45/2001 rd, s. 5/II)."

I sitt utlåtande GrUU 46/2001 rd s. 2/1 har grundlagsutskottet med hänsyn till 80 § 1 mom. i grundlagen bedömt betydelsen av den helhet av Europeiska unionens rättsakter och nationella författningar som tillämpas på skötseln av stöduppgifter i fråga om landsbygdsnärningar i förhållande till bestämmelserna om bemyndigande och statsrådets behörighet. Statsrådets behörighet begränsas inte bara av bestämmelserna i lagen om förfarandet vid skötseln av stöduppgifter i fråga om landsbygdsnärningar (förfarandelagen) utan också av EU-rättsakter och nationella lagar om olika typer av stöd och av t.ex. riksdagens beslut om användningen av de anslag för olika stödformer som ingår i statsbudgeten. Dessa författningar och beslut bildar det komplex som statsrådet med stöd av det föreslagna bemyndigandet har rätt att meddela "närmare" bestämmelser om.

Grundlagsutskottet har dessutom understrukit att till exempel de allmänna kraven på att bestämmelserna om de grundläggande fri- och rättigheterna ska vara exakta och noga avgränsade och kravet på god lagskrivning också gäller författningar som nationellt genomför EU-rättsakter (GrUU 9/2004 rd och GrUU 5/2006 rd). Grundlagsutskottet har konstaterat att det i en förordning är möjligt att hänvisa till direktivbestämmelserna med det innehåll de har vid ett visst datum (s.k. statisk hänvisning, GrUU 5/2013 rd).

I den gällande lagen om stöd för nyskiften finns ett bemyndigande att utfärda förordning 9 § 4 mom. (*innehållet i förrättningsmännens framställning*), 13 § 6 mom. (*förfallodagen för delbetalningar*) och 20 § 2 mom. (*förfarande som ska iakttas vid tillsynen*). I 3 § 4 mom. i den föreslagna lagen om stöd för nyskiften föreskrivs det om ett bemyndigande att utfärda förordning i fråga om innehållet i förrättningsmännens framställning.

Enligt artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget hör EU:s regler för statligt stöd till kommissionens exklusiva behörighet. Kännetecknande för statligt stöd är att det är oberoende av den nationella rätten och kommissionens förordningar om statligt stöd är direkt tillämplig rätt. Stöd för nyskiften ska beroende på verksamhetsområdet för det företag som är stödmottagare beviljas antingen som stöd enligt gruppundantagsförordningen för jordbrukssektorn eller som stöd av mindre betydelse på det sätt som föreskrivs i 12 a §. Med stöd av bemyndigandet i 12 a §, som gäller tillämpningen av Europeiska unionens lagstiftning, ska det genom förordning av statsrådet anges vilken förordning av kommissionen som gäller vid tidpunkten i fråga och som ska tillämpas när stödet beviljas.

Det föreslås dessutom att Lantmäteriverket får meddela närmare föreskrifter om förfarandet vid ansökan om stödet och om de handlingar som ska fogas till ansökan (10 § 4 mom.).

Överföring av lagstiftningsbehörighet på andra myndigheter än ministerier finns i 80 § 2 mom. i grundlagen. Enligt 80 § 2 mom. kan även andra myndigheter genom lag bemyndigas att utfärda rättsnormer i bestämda frågor, om det med hänsyn till föremålet för regleringen finns särskilda skäl och regleringens betydelse i sak inte kräver att den sker genom lag eller förordning. Tillämpningsområdet för ett sådant bemyndigande ska vara exakt avgränsat.

Enligt förarbetena till grundlagen (RP 1/1998 rd, s. 133/II) kan ett särskilt skäl att föreskriva om en myndighets normgivningsrätt anses föreligga närmast när det är fråga om en sådan teknisk

reglering av smärre detaljer som inte inbegriper prövningsrätt i någon större utsträckning. Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande (GrUU 28/2008 rd) ansett det vara möjligt att ge andra än ministerierna normgivningsrätt när den verksamhet som lagstiftningen gäller är förknippad med många sådana yrkesmässiga särdrag som utskottet i sin praxis ansett vara att betrakta som särskilda skäl enligt 80 § 2 mom. i grundlagen.

Enligt grundlagsutskottets utlåtande (GrUU 16/2009 rd) har verket kunnat meddela närmare föreskrifter när det närmast har varit fråga om tekniska bestämmelser där utfärdandet är motiverat med hänsyn till regleringsobjektets natur, den snabba tekniska utvecklingen och den expertis som regleringen kräver. Grundlagsutskottet har också konstaterat (GrUU 48/2005 rd) att befogenheterna i det lagförslag (Regeringens proposition till regeringens proposition till riksdagen med förslag till luftfartslag) som var föremål för utlåtandet var begränsade till tekniska frågor som kräver expertis på området. Det bemyndigande för Lantmäteriverket att meddela bestämmelser som avses i lagförslagen begränsas till sådana omständigheter vars betydelse i sak inte förutsätter att de regleras genom lag eller förordning.

Grundlagsutskottet har i sin utlåtandepaxis betonat att 80 § 2 mom. i grundlagen redan i sig direkt inskränker tolkningen av bemyndigandebestämmelserna och att bemyndigandena att meddela bestämmelser därför ska tolkas restriktivt (GrUU 52/2001 rd och GrUU 24/2002 rd). Lantmäteriverkets befogenheter gäller i praktiken olika sätt att ansöka om stöd och hur ansökan kopplas till förrättningsprocessen. Också anvisningarna om de handlingar som behövs för behandlingen av ansökan är av teknisk natur.

Det närmare innehållet i de bestämmelser som utfärdas genom förordning av statsrådet framgår av det utkast till statsrådets förordning som utgör en bilaga till propositionen.

På de grunder som anförts ovan uppfyller bestämmelserna om bemyndigande grundlagens krav på exakthet och avgränsning och bör således anses vara förenliga med kraven i 80 § i grundlagen.

Med stöd av vad som anges ovan kan förslaget till lag om ändring av lagen om stöd för nyskiften behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om stöd för nyskiften

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om stöd för nyskiften (1423/2014) 6 och 7 §,
ändras 1 och 2 §, rubriken för 2 kap., 3–5 och 8–10 §, rubriken för 3 kap., 11–13 §, rubriken
för 14 §, 17 § 1 mom., 18 och 19 §, 21 och 22 § samt
fogas till lagen en ny 12 a § som följer:

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att förbättra verksamhetsförutsättningarna för lägenheterna och lönsamheten i jord- och skogsbruket genom att främja en effektiv och ändamålsenlig fastighetsstruktur samt ett vägnät och en vattenhantering som tjänar denna struktur.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om finansiering med statliga medel av förrättningskostnaderna för nyskiften och av kostnaderna för anpassningsåtgärder i samband med nyskiften samt om stöd som beviljas skiftesdelägare av statens medel.

2 kap.

Stöd för nyskiften

3 §

Beviljande av stöd för nyskiften

Ett nyskifte kan stödjas med statliga medel, om fastighetsstrukturen i ett område som används för jord- och skogsbruk kan utvecklas på ett väsentligt sätt genom skiftet och den nytta som kan uppnås genom skiftet är större än kostnaderna.

Lantmäteriverket beslutar på framställning av förrättningsmännen om stödjande av ett nyskifte med statliga medel, om den som ansöker om förrättning eller någon annan sakägare som är skiftesdelägare vid förrättningen begär det.

Beslut om beviljande av stöd för nyskiftet ska fattas innan det vid förrättningen fattas beslut om förutsättningarna för och omfattningen av förrättningen.

Bestämmelser om innehållet i förrättningsmännens framställning utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 §

Finansiering av anpassningsåtgärder i samband med nyskiften

En anpassningsåtgärd som gäller vägnätet eller vattenhanteringen och som vidtas i samband med ett nyskifte kan finansieras med statliga medel, om anpassningsåtgärden krävs och är nödvändig med tanke på en ändamålsenlig fastighetsstruktur och en framställning har gjorts om att åtgärden ska utföras vid en nyskiftesförrättning.

Endast sådana byggnads- och planeringskostnader för den anpassningsåtgärd som ska stödjas som är behövliga och skäligen och följer den kostnadsberäkning som förrättningsmännen har godkänt kan finansieras med statliga medel.

Lantmäteriverket beslutar på framställning av förrättningsmännen och på grundval av en godkänd och lagakraftvunnen nyskiftesplan och åtgärdsspecifika planer om de anpassningsåtgärder som gäller vägnätet och vattenhanteringen och som i samband med ett nyskifte finansieras och stöds med statliga medel.

5 §

Stödformer

En skiftesdelägare kan av statens medel beviljas stöd för

1) fastighetsförrättningsavgifter för nyskiftesförrättningar (*stöd för administrativa kostnader*), och

2) kostnader för sådana anpassningsåtgärder i vägnätet eller vattenhanteringen som utförs i samband med nyskifte (*investeringsstöd*).

Förrättningsmännen ska informera sakägarna i nyskiftet om förfarandet vid ansökan om stöd samt om de huvudsakliga förutsättningarna och villkoren för beviljande av stöd när förutsättningarna för och omfattningen av förrättningen utreds.

8 §

Stödnivå

Av fastighetsförrättningsavgiften vid nyskiftesförrättning förblir 75 procent en slutlig utgift för staten som stöd för administrativa kostnader.

Av kostnaderna för en i samband med nyskiftesförrättning utförd anpassningsåtgärd som gäller vägnätet eller vattenhanteringen förblir 50 procent en slutlig utgift för staten som investeringsstöd.

9 §

Stödmottagare

Stöd kan beviljas fysiska personer, privaträttsliga och offentligrättsliga sammanslutningar, stiftelser och dödsbon som är skiftesdelägare vid ett nyskifte.

10 §

Ansökan om stöd

Stöd för administrativa kostnader och investeringsstöd ska sökas hos Lantmäteriverket.

Investeringsstöd ska sökas innan arbetet med den anpassningsåtgärd som ska stödjas inleds.

Stödansökan ska innehålla uppgift om

- 1) sökanden,
- 2) stödformen, och
- 3) den anpassningsåtgärd som stödet söks för.

Lantmäteriverket får meddela närmare föreskrifter om förfarandet vid ansökan om stöd och om de handlingar som ska fogas till ansökan.

3 kap.

Betalning av kostnader för nyskiften och beviljande av stöd till skiftesdelägare

11 §

Betalning av kostnader

Lantmäteriverket betalar med statliga medel kostnaderna för de anpassningsåtgärder i vägnätet eller vattenhanteringen som ska stödjas till den som har utfört åtgärden för arbete som har utförts på godkänt sätt.

12 §

Avgiftsbeslut

Lantmäteriverket beslutar om beviljande av stöd.

Hos en skiftesdelägare tas det som fastighetsförrättningsavgift vid nyskifte ut 25 procent av avgiftens fulla belopp. Av beslutet ska framgå värdet i pengar av den andel av fastighetsförrättningsavgiften som inte tas ut, utan som utgör stöd för administrativa kostnader. Bestämmelser om uttag av fastighetsförrättningsavgift finns i lagen om fastighetsförrättningsavgift (558/1995).

Hos en skiftesdelägare tas det som investeringskostnad ut 50 procent av det fulla belopp som motsvarar delägarans andel av kostnaderna för den anpassningsåtgärd som ska stödjas. Beslutet ska fattas efter det att storleken och fördelningen av investeringskostnaderna har avgjorts och vunnit laga kraft. Av beslutet ska framgå värdet i pengar av den kostnadsandel som inte tas ut, utan som utgör investeringsstöd, liksom också det belopp som tas ut, räntan enligt 13 § 1 mom., tidpunkten för när skyldigheten att betala ränta uppstår samt förfallodagen för delbetalningarna.

Om en åtgärd som avses i 3 mom. stöds med statliga medel i enlighet med någon annan lag än denna, beviljas inget investeringsstöd enligt denna lag för åtgärden.

Lantmäteriverket ska sända Statskontoret en kopia av beslutet om den avgift som tas ut av skiftesdelägarna med avseende på investeringskostnaderna.

12 a §

Tillämpning av Europeiska unionens lagstiftning om statligt stöd

Stöd för administrativa kostnader och investeringsstöd beviljas beroende på verksamhetsområdet för det företag som ansöker om stöd antingen som stöd enligt gruppundantagsförordningen för jordbrukssektorn eller som stöd av mindre betydelse enligt den EU-rättsakt som gäller vid tidpunkten i fråga och som kan tillämpas på ovan nämnda stöd. Den EU-rättsakt som avses ovan anges genom förordning av statsrådet.

13 §

Uttag av den andel som ska betalas av investeringsstödmottagaren

Stödmottagarens betalningsskyldighet börjar det andra året efter det år då Lantmäteriverkets avgiftsbeslut enligt 12 § 3 mom. meddelades.

14 §

Engångsbetalning av andel och extra amortering på andel

17 §

Anteckningar i lagfarts- och inteckningsregistret

När Lantmäteriverket har fattat ett beslut enligt 12 § 3 mom., ska verket utan dröjsmål göra en anteckning om pantansvar enligt 16 § i lagfarts- och inteckningsregistret.

18 §

Konkurrensutsättning av åtgärder

I fråga om utläggning på entreprenad av sådana anpassningsåtgärder som avses i 4 § 2 punkten och som ska stödjas med statliga medel tillämpas bestämmelserna i lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016).

19 §

Ändring av beslut om stöd för ett nyskifte

Lantmäteriverket fattar beslut om ändring av ett stödbeslut enligt 3 § på framställning av förrättningsmännen.

Förrättningsmännen ska lämna Lantmäteriverket en framställning om ändring av stödbeslutet, om ett nyskifte i betydande utsträckning har förrättats på ett annat sätt än vad som förutsattes när beslutet fattades.

21 §

Återkrav av stöd

Den andel av stödet som enligt 8 § förblir en slutlig utgift för staten ska återkrävas, om

- 1) den nyskiftesförrättning eller den anpassningsåtgärd som fått stöd har utförts på ett sådant sätt att förutsättningarna för beviljande av stöd inte uppfylls,
- 2) Europeiska unionens lagstiftning kräver det.

Lantmäteriverket beslutar om återkrav av stöd. Genom beslutet fastställs det belopp som återkrävs och räntan på beloppet samt förfallodagen för betalningen.

Stödmottagaren ska betala en årlig ränta som avses i 3 § 2 mom. i räntelagen på det belopp som återkrävs, ökat med tre procentenheter. Ränta ska betalas från förfallodagen för den avgift som avses i 12 § till den förfallodag som avses i 2 mom. i denna paragraf.

Lantmäteriverket ska sända förrättningsingenjören och Statskontoret en kopia av sitt beslut.

Den fordran som återkrävs är direkt utsökbar efter det att beslutet om återkrav har vunnit laga kraft. Bestämmelser om indrivning av fordran finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter.

Statskontoret sköter återkravet av stödet jämte den ränta som påförts det. På återkrav tillämpas vad som i lagen om överföring av skötseln av lån och fordringar inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde på Statskontoret föreskrivs om uttagande av fordringar som gäller nyskiftesförrättningar.

22 §

Ändringssökande

Omprövning får begäras i fråga om beslut som fattats med stöd av denna lag i andra ärenden än sådana som avses i 21 § 2 mom. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen (434/2003).

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Denna lag träder i kraft den 20 .

På stöd som beviljas i samband med nyskiftesförrättningar som är anhängiga vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

2.

Lag

om ändring av lagen om överföring av skötseln av lån och fordringar inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde på Statskontoret

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om överföring av skötseln av lån och fordringar inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde på Statskontoret (78/2007) 1 § 3 punkten underpunkt c som följer:

1 §

Lån och fordringar som överförs

Med stöd av denna lag har jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral, länsstyrelserna och lantmäteribyråerna, nedan de överförande myndigheterna, rätt att på Statskontoret överföra skötseln av

3) statens fordringar som sköts av lantmäteribyråerna och som har uppkommit med stöd av följande lagar:

c) lagen om stöd för nyskiften (1423/2014),

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 30 november 2023

Statsminister

Petteri Orpo

Jord- och skogsbruksminister Sari Essayah

1.

Lag

om ändring av lagen om stöd för nyskiften

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om stöd för nyskiften (1423/2014) 6 och 7 §,
ändras 1 och 2 §, rubriken för 2 kap., 3–5 och 8–10 §, rubriken för 3 kap., 11–13 §, rubriken
för 14 §, 17 § 1 mom., 18 och 19 §, 21 och 22 § samt
fogas till lagen en ny 12 a § som följer:

Gällande lydelse

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att förbättra verksamhetsförutsättningarna för lägenheterna och lönsamheten i jord- och skogsbruket genom att främja en effektiv och ändamålsenlig fastighetsstruktur och ett väg- och dräneringsnät som tjänar denna struktur.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om stöd som beviljas av statens medel för finansiering av förrättningskostnaderna för nyskiften och för finansiering av kostnaderna för åtgärder som har utförts i samband med nyskiften.

Föreslagen lydelse

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att förbättra verksamhetsförutsättningarna för lägenheterna och lönsamheten i jord- och skogsbruket genom att främja en effektiv och ändamålsenlig fastighetsstruktur *samt ett vägnät och en vattenhantering* som tjänar denna struktur.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om *finansiering med statliga medel* av förrättningskostnaderna för nyskiften och *av kostnaderna för anpassningsåtgärder* i samband med nyskiften *samt om stöd som beviljas skiftesdelägare av statens medel*.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap

2 kap.

Beviljande av stöd

Stöd för nyskiften

3 §

3 §

Stödformer

Beviljande av stöd för nyskiften

Stöd kan beviljas för

- 1) fastighetsförrättningsavgifter för nyskiftesförrättningar (*stöd för administrativa kostnader*), och
- 2) kostnader för vägbyggen och torrlägningsarbeten som utförs i samband med nyskifte (*investeringsstöd*).

Ett nyskifte kan stödjas med statliga medel, om fastighetsstrukturen i ett område som används för jord- och skogsbruk kan utvecklas på ett väsentligt sätt genom skiftet och den nytta som kan uppnås genom skiftet är större än kostnaderna.

Lantmäteriverket beslutar på framställning av förrättningsmännen om stödjande av ett nyskifte med statliga medel, om den som ansöker om förrättning eller någon annan sakägare som är skiftesdelägare vid förrättningen begär det.

Beslut om beviljande av stöd för nyskiftet ska fattas innan det vid förrättningen fattas beslut om förutsättningarna för och omfattningen av förrättningen.

Bestämmelser om innehållet i förrättningsmännens framställning utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 §

4 §

Tillämpning av Europeiska unionens lagstiftning om statligt stöd

Finansiering av anpassningsåtgärder i samband med nyskiften

Vid beviljandet av stöd för administrativa kostnader tillämpas kommissionens förordning (EU) nr 702/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Stöd beviljas inte till ett företag som är skiftesdelägare vid ett nyskifte, om företaget är ett i artiklarna 1.5 a och 2.14 i den förordningen avsett företag.

Investeringsstöd kan inte beviljas för en åtgärd, om stödet blir ett statligt stöd enligt

En anpassningsåtgärd som gäller vägnätet eller vattenhanteringen och som vidtas och stöds i samband med ett nyskifte kan finansieras med statliga medel, om anpassningsåtgärden krävs och är nödvändig med tanke på en ändamålsenlig fastighetsstruktur och en framställning har gjorts om att åtgärden ska utföras vid en nyskiftesförrättning.

Gällande lydelse

artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

5 §

Stödmottagare

Stödmottagaren kan vara en fysisk person, en privaträttslig eller offentligrättslig sammanslutning, en stiftelse eller ett dödsbo som är skiftesdelägare vid nyskiftet.

6 §

Förutsättningar för investeringsstöd

Förutsättningar för att investeringsstöd ska beviljas är att

- 1) åtgärden är lokal,
- 2) åtgärden krävs och är nödvändig med tanke på en ändamålsenlig fastighetsstruktur, samt
- 3) en framställning har gjorts om att åtgärden ska utföras vid en nyskiftesförrättning.

Föreslagen lydelse

Endast sådana byggnads- och planeringskostnader för den anpassningsåtgärd som ska stödjas som är behövliga och skäliga och följer den kostnadsberäkning som förrättningsmännen har godkänt kan finansieras med statliga medel.

Lantmäteriverket beslutar på framställning av förrättningsmännen och på grundval av en godkänd och lagakraftvunnen nyskiftesplan och åtgärdsspecifika planer om de anpassningsåtgärder som gäller vägnätet och vattenhanteringen och som i samband med ett nyskifte finansieras och stöds med statliga medel.

5 §

Stödformer

En skiftesdelägare kan av statens medel beviljas stöd för

1) fastighetsförrättningsavgifter för nyskiftesförrättningar (stöd för administrativa kostnader), och

2) kostnader för sådana anpassningsåtgärder i vägnätet eller vattenhanteringen som utförs i samband med nyskifte (investeringsstöd).

Förrättningsmännen ska informera sakägarna i nyskiftet om förfarandet vid ansökan om stöd samt om de huvudsakliga förutsättningarna och villkoren för beviljande av stöd när förutsättningarna för och omfattningen av förrättningen utreds.

(upphävs)

Gällande lydelse

Om en åtgärd stöds med statliga medel enligt någon annan lag än denna, beviljas inget investeringsstöd enligt denna lag för åtgärden.

7 §

Godtagbara kostnader

Investeringsstöd kan beviljas för sådana kostnader för den åtgärd som ska stödjas som är behövliga och skäligen och följer den kostnadsberäkning som förrättningsmännen har godkänt.

Som godtagbara kostnader betraktas också kostnaderna för planeringen av en åtgärd.

8 §

Nivån på stödet

Av fastighetsförrättningsavgiften förblir 75 procent en slutlig utgift för staten som stöd för administrativa kostnader.

Av kostnaderna för åtgärder som stöds förblir 50 procent en slutlig utgift för staten som investeringsstöd.

9 §

Beviljande av stöd för nyskiftesprojekt

Stöd kan beviljas för nyskiftesprojekt, om fastighetsstrukturen i ett område kan utvecklas på ett väsentligt sätt genom skiftet och den nytta som kan uppnås genom skiftet är större än kostnaderna.

Lantmäteriverket beslutar på framställning av förrättningsmännen om stödjande av ett nyskiftesprojekt med statliga medel, om den som ansöker om förrättning eller någon annan sakägare begär det.

Beslut om beviljande av stöd ska fattas före det beslut som ska fattas vid förrättningen om förutsättningarna för och omfattningen av förrättningen.

Föreslagen lydelse

(upphävs)

8 §

Stödnivå

Av fastighetsförrättningsavgiften vid nyskiftesförrättning förblir 75 procent en slutlig utgift för staten som stöd för administrativa kostnader.

Av kostnaderna för en i samband med nyskiftesförrättning utförd anpassningsåtgärd som gäller vägnätet eller vattenhanteringen förblir 50 procent en slutlig utgift för staten som investeringsstöd.

9 §

Stödmottagare

Stöd kan beviljas fysiska personer, privaträttsliga och offentligrättsliga sammanslutningar, stiftelser och dödsbon som är skiftesdelägare vid ett nyskifte.

Gällande lydelse

Bestämmelser om innehållet i förrättningsmännens framställning utfärdas genom förordning av statsrådet.

10 §

Beslut om investeringsstöd

Lantmäteriverket beslutar om vilka väg- och torrlägningsarbeten som det stöd som har beviljats för ett nyskiftesprojekt ska riktas till.

På framställning av förrättningsmännen fattas beslutet på grundval av den godkända nyskiftesplanen och de planer som ansluter sig till den.

Om ändring har sökts i förrättningsmännens beslut om en åtgärd som föreslås bli utförd i nyskiftesplanen, får beslut om stöd för den åtgärden inte fattas förrän avgörandet på ansökan om ändring har vunnit laga kraft.

3 kap

Betalning och uttag av kostnader för nyskiften

11 §

Betalning av kostnader

Lantmäteriverket betalar med statliga medel kostnaderna för de åtgärder som ska stödjas till den som har utfört åtgärden för arbete som har utförts på godkänt sätt.

12 §

Beslut om uttag

Hos stödmottagaren tas det ut ett belopp som motsvarar investeringskostnaderna minskat med den del som avses i 8 § 2 mom.

Föreslagen lydelse

10 §

Ansökan om stöd

Stöd för administrativa kostnader och investeringsstöd ska sökas hos Lantmäteriverket.

Investeringsstöd ska sökas innan arbetet med den anpassningsåtgärd som ska stödjas inleds.

Stödansökan ska innehålla uppgift om

- 1) sökanden,*
- 2) stödformen, och*
- 3) den anpassningsåtgärd som stödet söks för.*

Lantmäteriverket får meddela närmare föreskrifter om förfarandet vid ansökan om stöd och om de handlingar som ska fogas till ansökan.

3 kap.

Betalning av kostnader för nyskiften och beviljande av stöd till skiftesdelägare

11 §

Betalning av kostnader

Lantmäteriverket betalar med statliga medel kostnaderna för de *anpassningsåtgärder i vägnätet eller vattenhanteringen* som ska stödjas till den som har utfört åtgärden för arbete som har utförts på godkänt sätt.

12 §

Avgiftsbeslut

Lantmäteriverket beslutar om beviljande av stöd.

Gällande lydelse

Lantmäteriverket ska fatta ett beslut om uttag av stödmottagarens andel av investeringskostnaderna efter det att storleken och fördelningen av investeringskostnaderna har avgjorts och vunnit laga kraft. Av beslutet ska det belopp som tas ut hos stödmottagaren framgå, liksom räntan enligt 13 § 1 mom., tidpunkten för när räntan börjar löpa samt förfallodagen för delbetalningarna.

Bestämmelser om uttag av den fastighetsförrättningsavgift som ska betalas av stödmottagaren finns i lagen om fastighetsförrättningsavgift (558/1995).

Lantmäteriverket ska sända en kopia av uttagsbeslutet till förrättningsingenjören och Statskontoret.

Föreslagen lydelse

Hos en skiftesdelägare tas det som fastighetsförrättningsavgift vid nyskifte ut 25 procent av avgiftens fulla belopp. Av beslutet ska framgå värdet i pengar av den andel av fastighetsförrättningsavgiften som inte tas ut, utan som utgör stöd för administrativa kostnader. Bestämmelser om uttag av fastighetsförrättningsavgift finns i lagen om fastighetsförrättningsavgift (558/1995).

Hos en skiftesdelägare tas det som investeringskostnad ut 50 procent av det fulla belopp som motsvarar delägarens andel av kostnaderna för den anpassningsåtgärd som ska stödjas. Beslutet ska fattas efter det att storleken och fördelningen av investeringskostnaderna har avgjorts och vunnit laga kraft. Av beslutet ska framgå värdet i pengar av den kostnadsandel som inte tas ut, utan som utgör investeringsstöd, liksom också det belopp som tas ut, räntan enligt 13 § 1 mom., tidpunkten för när skyldigheten att betala ränta uppstår samt förfallodagen för delbetalningarna.

Om en åtgärd som avses i 3 mom. stöds med statliga medel i enlighet med någon annan lag än denna, beviljas inget investeringsstöd enligt denna lag för åtgärden.

Lantmäteriverket ska sända Statskontoret en kopia av beslutet om den avgift som tas ut av skiftesdelägarna med avseende på investeringskostnaderna.

12 a §

Tillämpning av Europeiska unionens lagstiftning om statligt stöd

Stöd för administrativa kostnader och investeringsstöd beviljas beroende på verksamhetsområdet för det företag som ansöker om stöd antingen som stöd enligt gruppundantagsförordningen för jordbrukssektorn eller som stöd av mindre betydelse enligt den EU-rättsakt som gäller vid tidpunkten i fråga och som kan tillämpas på ovannämnda stöd. Den EU-rättsakt som avses ovan anges genom förordning av statsrådet.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

13 §

Uttag av stödmottagarens andel

Stödmottagarens betalningsskyldighet börjar det andra året efter det år då Lantmäteriverkets uttagsbeslut enligt 12 § 2 mom. meddelades.

14 §

Engångsbetalning och extra amorteringar

17 §

*Anteckningar i lagfarts- och
inteckningsregistret*

När Lantmäteriverket har fattat ett beslut enligt 12 § 2 mom., ska verket utan dröjsmål göra en anteckning om pantansvar enligt 16 § i lagfarts- och inteckningsregistret.

18 §

Konkurrensutsättning av åtgärder

I fråga om utläggning på entreprenad av sådana åtgärder som avses i 3 § 2 punkten och som ska stödjas med statliga medel tillämpas bestämmelserna i lagen om offentlig upphandling (348/2007).

19 §

Ändring av beslut om beviljande av stöd

13 §

*Uttag av **den andel som ska betalas av investeringsstödmottagaren***

Stödmottagarens betalningsskyldighet börjar det andra året efter det år då Lantmäteriverkets avgiftsbeslut enligt 12 § 3 mom. meddelades.

14 §

*Engångsbetalning **av andel** och extra
amortering på andel*

17 §

*Anteckningar i lagfarts- och
inteckningsregistret*

När Lantmäteriverket har fattat ett beslut enligt 12 § 3 mom., ska verket utan dröjsmål göra en anteckning om pantansvar enligt 16 § i lagfarts- och inteckningsregistret.

18 §

Konkurrensutsättning av åtgärder

I fråga om utläggning på entreprenad av sådana *anpassningsåtgärder* som avses i 4 § 2 punkten och som ska stödjas med statliga medel tillämpas bestämmelserna i lagen om offentlig upphandling *och koncession* (1397/2016).

19 §

*Ändring av beslut om **stöd för ett nyskifte***

Gällande lydelse

Lantmäteriverket fattar beslut om ändring av beslut om beviljande av stöd som avses i 9 § på framställning av förrättningsmännen.

Förrättningsmännen ska lämna en framställning till Lantmäteriverket om ändring av beslutet om beviljande av stöd, om ett nyskifte i betydande utsträckning har förrättats på ett annat sätt än vad som förutsattes när beslutet fattades.

21 §

Återkrav av stöd

Den andel av stödet som enligt 8 § förblir en slutlig utgift för staten ska återkrävas, om

1) den nyskiftesförrättning eller den åtgärd som fått stöd har utförts på ett sådant sätt att förutsättningarna för beviljande av stöd inte uppfylls,

2) Europeiska unionens lagstiftning kräver det.

Lantmäteriverket beslutar om återkrav av stöd. Genom beslutet fastställs det belopp som återkrävs och räntan på beloppet samt förfallodagen för betalningen.

Stödmottagaren ska betala en årlig ränta som avses i 3 § 2 mom. i räntelagen på det belopp som återkrävs, ökat med tre procentenheter. Ränta ska betalas från den dag då stödet betalades ut till den förfallodag som avses i 2 mom. i denna paragraf.

Det återkrävda stödet är direkt utsökbart efter det att beslutet om återkrav har vunnit laga kraft. Bestämmelser om indrivning av stödet finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter.

Föreslagen lydelse

Lantmäteriverket fattar beslut om ändring av *ett stödbeslut* enligt 3 § på framställning av förrättningsmännen.

Förrättningsmännen ska lämna *Lantmäteriverket en framställning* om ändring av *stödbeslutet*, om ett nyskifte i betydande utsträckning har förrättats på ett annat sätt än vad som förutsattes när beslutet fattades.

21 §

Återkrav av stöd

Den andel av stödet som enligt 8 § förblir en slutlig utgift för staten ska återkrävas, om

1) den nyskiftesförrättning eller *den anpassningsåtgärd* som fått stöd har utförts på ett sådant sätt att förutsättningarna för beviljande av stöd inte uppfylls,

2) Europeiska unionens lagstiftning kräver det.

Lantmäteriverket beslutar om återkrav av stöd. Genom beslutet fastställs det belopp som återkrävs och räntan på beloppet samt förfallodagen för betalningen.

Stödmottagaren ska betala en årlig ränta som avses i 3 § 2 mom. i räntelagen på det belopp som återkrävs, ökat med tre procentenheter. Ränta ska betalas från *förfallodagen för den avgift som avses i 12 §* till den förfallodag som avses i 2 mom. i denna paragraf.

Lantmäteriverket ska sända förrättningsingenjören och Statskontoret en kopia av sitt beslut.

Den fordran som återkrävs är direkt utsökbar efter det att beslutet om återkrav har vunnit laga kraft. Bestämmelser om indrivning av fordran finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter.

Statskontoret sköter återkravet av stödet jämte den ränta som påförts det. På återkrav tillämpas vad som i lagen om överföring av skötseln av lån och fordringar inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde

Gällande lydelse

22 §

Ändringssökande

Ändring i ett beslut som Lantmäteriverket har fattat med stöd av 21 § 2 mom. får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Omprövning av andra beslut som Lantmäteriverket har fattat med stöd av denna lag får begäras hos Lantmäteriverket på det sätt som föreskrivs i förvaltningslagen (434/2003). Ett beslut som meddelats med anledning av begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Föreslagen lydelse

på Statskontoret föreskrivs om uttagande av fordringar som gäller nyskiftesförrättningar.

22 §

Ändringssökande

Omprövning får begäras i fråga om beslut som fattats med stöd av denna lag i andra ärenden än sådana som avses i 21 § 2 mom. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen (434/2003).

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Denna lag träder i kraft den 20 .

På stöd som beviljas i samband med nyskiftesförrättningar som är anhängiga vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

2.

Lag

om ändring av lagen om överföring av skötseln av lån och fordringar inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde på Statskontoret

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om överföring av skötseln av lån och fordringar inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde på Statskontoret (78/2007) 1 § 3 punkten underpunkt c som följer:

Gällande lydelse

1 §

Lån och fordringar som överförs

Med stöd av denna lag har jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral, länsstyrelserna och lantmäteribyråerna, nedan de överförande myndigheterna, rätt att på Statskontoret överföra skötseln av

3) statens fordringar som sköts av lantmäteribyråerna och som har uppkommit med stöd av följande lagar:

c) lagen om stöd för nyskiften (24/1981),

Föreslagen lydelse

1 §

Lån och fordringar som överförs

Med stöd av denna lag har jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral, länsstyrelserna och lantmäteribyråerna, nedan de överförande myndigheterna, rätt att på Statskontoret överföra skötseln av

3) statens fordringar som sköts av lantmäteribyråerna och som har uppkommit med stöd av följande lagar:

c) lagen om stöd för nyskiften (1423/2014),

Denna lag träder i kraft den 20 .

Statsrådets förordning

om stöd för nyskiften

I enlighet med statsrådets beslut
med stöd av lagen om stöd för nyskiften (1423/2014), sådan den lyder ändrad genom lag (/2023), som följer:

1 §

Tillämpningsområde

Denna förordning tillämpas på nyskiften som finansieras med statliga medel och på stöd som beviljas för kostnader för nyskiften.

2 §

Innehållet i förrättningsmännens framställning om stöd för nyskiften

Förrättningsmännen ska för en sådan framställning som avses i 3 § 2 mom. i lagen om stöd för nyskiften (xx/2023) redogöra för jord- och skogsbrukets betydelse för områdets näringsverksamhet och utarbeta en kostnadsnyttoanalys för nyskiftesprojektet.

Framställningen ska innehålla en översiktlig utredning om antalet ägoskiften på det område som förrättningen gäller, om ägornas allmänna beskaffenhet och om behoven att utveckla ägornas utläggning, vägnätet och vattenhanteringen.

Till utredningen ska det fogas en kostnadsberäkning som har gjorts av förrättningsmännen och som utan närmare specifikation av utgiftsposterna innehåller följande uppgifter, baserade på ungefärliga uppskattningar:

- 1) längden av de vägar som ska byggas samt vägbyggnadskostnadernas sammanlagda belopp,
- 2) arealen av de ägor som är föremål för anpassningsåtgärder i vattenhanteringen och det sammanlagda beloppet av kostnaderna för åtgärderna specificerat enligt jordbruk och skogsförbättring,
- 3) fastighetsförrättningsavgiftens belopp.

Uppgifterna i den kostnadsberäkning som avses i 3 mom. ska med beaktande av vilken fas nyskiftet befinner sig i grunda sig på de senaste tillgängliga planerna.

I samband med kostnadsberäkningen ska det uppskattade beloppet av sådana kostnader och ersättningar som orsakas av en förrättning och som avses i 3 § 5 mom. i lagen om fastighetsförrättningsavgift (558/1995) anges separat.

3 §

Europeiska unionens lagstiftning

Med EU:s gruppundantagsförordning för jordbrukssektorn avses i 12 a § 1 mom. i lagen om stöd för nyskiften (/2024) kommissionens förordning (EU) 2022/2472 och med förordningen om stöd av mindre betydelse avses kommissionens förordning (EU) 2023/ .

4 §

Förfallodagen för delbetalningar

Förfallodagen för delbetalningar är den andra dagen i maj månad varje kalenderår.

5 §

Tillsyn över användningen av stödmedel för nyskiften

Lantmäteriverket ska på begäran lämna jord- och skogsbruksministeriet en redogörelse för användningen av statliga medel för stöd för nyskiften samt för åtgärder som vidtagits och som stötts med statliga medel i samband med nyskiften.

6 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 2024.
Genom denna förordning upphävs statsrådets förordning om stöd för nyskiften (1449/2014).

Helsingfors den 20

...minister Förnamn Efternamn

Titel Förnamn Efternamn